



सत्यमेव जयते

महाराष्ट्र शासन

शैक्षणिक दिनदर्शिका

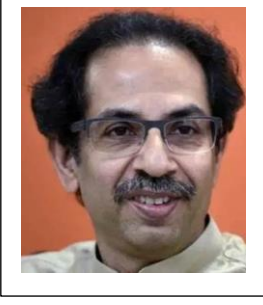
(इयत्ता चौथी)

डिसेंबर २०२० ते एप्रिल २०२१



राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे

प्रेरणा व मार्गदर्शन



मा.ना.उद्धवजी ठाकरे
मुख्यमंत्री
महाराष्ट्र राज्य



मा.ना.अजित पवार
उपमुख्यमंत्री
महाराष्ट्र राज्य



प्रा.वर्षा गायकवाड
मंत्री
शालेय शिक्षण विभाग
महाराष्ट्र राज्य



मा.बच्चू कडू
राज्यमंत्री
शालेय शिक्षण विभाग
महाराष्ट्र राज्य



मा.वंदना कृष्णा(भा.प्र.से.)
अपर मुख्य सचिव
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग
महाराष्ट्र राज्य



मा.विशाल सोळंकी(भा.प्र.से.)
आयुक्त (शिक्षण)
महाराष्ट्र राज्य



शुभेच्छा संदेश...

जीवनातील विविध समस्यांना सामोरे जाताना शिक्षणाची ज्योत तेवत ठेवणाऱ्या असंख्य बालकांसमोर कोविड-१९ मुळे एक नवीन आव्हान उभे राहिले आहे. सर्व पालक, शिक्षक, शिक्षणप्रेमी यांच्यापुढे भविष्यातील शिक्षणाच्या व्यवस्थेबाबत प्रश्न निर्माण झाले आहेत. पण पुरोगामी महाराष्ट्र या अडचणीतूनही मार्ग काढून विद्यार्थी व शिक्षक यांच्या आरोग्याला प्राधान्य देऊन विद्यार्थ्यांचे शिक्षण होत राहिल यासाठी प्रयत्न करत राहिल आणि शिक्षणातही मागे राहणार नाही याची मला खात्री आहे.

आरोग्याला प्राधान्य देऊन शिक्षण चालू ठेवता येईल काय यावर शासन पातळीवर बरीच चर्चा होऊन शाळा बंद असल्या तरी मुलांच्या शिकण्याची प्रक्रिया कायम ठेवण्यासाठी शालेय शिक्षण विभाग 'शैक्षणिक दिनदर्शिका' घेऊन येत आहे. शिक्षण विभागाच्या या प्रयत्नांना सर्व शिक्षक, विद्यार्थी, शाळा व्यवस्थापन समिती व पालकांनी सकारात्मक प्रतिसाद द्यावा असे आवाहन मी या निमित्ताने करते.

सर्वांना नवीन शैक्षणिक वर्षाच्या शुभेच्छा!

प्रा.वर्षा गायकवाड
मंत्री
शालेय शिक्षण विभाग
महाराष्ट्र राज्य



मनोगत

सर्व विद्यार्थी, पालक आणि शिक्षकांना नमस्कार !

कोविड-१९ च्या प्रादुर्भावामुळे निर्माण झालेल्या आपत्कालीन परिस्थितीचा आपण सर्वच जण धैर्याने सामना करीत आहोत. या परिस्थितीमुळे शिक्षणक्षेत्रावरही परिणाम झाला असला तरी राज्यातील सर्व विद्यार्थ्यांचे शिक्षण सुरु रहावे यासाठी तसेच शिक्षणाशी, शिक्षकांशी त्यांचा संबंध तुटू नये यासाठी मागील ८ महिन्यांपासून आम्ही 'शाळा बंद, पण शिक्षण आहे...' ही अभ्यासमाला सुरु ठेवली होती आणि त्याला महाराष्ट्रभरातून प्रचंड प्रतिसाद मिळाला. प्रत्यक्ष शाळा सुरु करण्यात अनेक अडचणी आहेत त्यामुळे आपण डिजिटल माध्यमातून शिक्षण देण्याचा निर्णय घेतला आहे. या पार्श्वभूमीवर राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषदेने **शैक्षणिक दिनदर्शिकेची** निर्मिती केली आहे. आम्ही दीक्षा, रेडिओ, टेलिव्हिजन, अध्ययन व्यवस्थापन प्रणाली (LMS) इत्यादी माध्यमातून विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचण्यासाठी प्रयत्नशील असून त्याचाच एक भाग म्हणून शैक्षणिक दिनदर्शिका तयार करण्यात आली आहे. या शैक्षणिक दिनदर्शिकेचा वापर शिक्षक, पालक यांनी अत्यंत विचारपूर्वक करून विद्यार्थ्यांचे शिकणे अधिक समृद्ध करणे आवश्यक आहे. प्रत्यक्ष शाळा सुरु होत नाहीत तोपर्यंत विद्यार्थी शैक्षणिक दिनदर्शिकेचा वापर करून आपल्या सवडीनुसार आणि वेळेनुसार शिक्षण घेऊ शकणार आहेत. यामध्ये अध्ययन पूरक साहित्य, कृती, स्वाध्याय यांचा अंतर्भाव करण्यात आला आहे. आतापर्यंत माहे नोव्हेंबर अखेर पर्यंतच्या शैक्षणिक दिनदर्शिका आपणापर्यंत पोहोचल्या आहेतच. यापुढील म्हणजेच माहे डिसेंबर 2020 ते एप्रिल 2021 या कालावधीची शैक्षणिक दिनदर्शिका आपणापर्यंत पोहोचविण्यास विशेष आनंद होत आहे. या उपक्रमास शिक्षक, पालक व विद्यार्थी यांनी दिलेल्या सकारात्मक प्रतिसादामुळे शिक्षणाची प्रक्रिया सुरु ठेवण्यातील आमचा प्रयत्न यशस्वी होत असल्याचे समाधान वाटत आहे.

शैक्षणिक दिनदर्शिकेचा प्रमुख उद्देश हा या संकटाच्या कालावधीमध्ये देखील विद्यार्थी शिक्षणप्रवाहात रहावा हाच आहे. आरोग्यासोबतच विद्यार्थ्यांचे शिक्षण हे ही महत्वाचे आहे. यासाठीच घरी बसून देखील विद्यार्थी शैक्षणिक दिनदर्शिकेचा वापर करून त्यांच्या वेळेनुसार शिकू शकणार आहे. तसेच शिक्षक या दिनदर्शिकेचा वापर करून विद्यार्थ्यांचे अध्ययन अधिक सुखकर करण्याचा प्रयत्न करतील यात शंका नाही. शाळा बंदच्या कालावधीमध्ये प्रत्यक्ष शाळेत जावून अनुषंगिक कृती तसेच अध्ययन अनुभव पूर्णतः देणे शक्य होणार नाही पण काही अध्ययन अनुभव हे या उपलब्ध ई-साहित्याच्या माध्यमातून देणे नक्कीच शक्य होणार आहे.

आपण सर्व या शैक्षणिक दिनदर्शिकेचा एक अध्ययन-अध्यापन साहित्य म्हणून उपयोग कराल असा विश्वास आहे.

राहुल द्विवेदी (भा.प्र.से.)

संचालक

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण

परिषद, महाराष्ट्र, पुणे

शैक्षणिक दिनदर्शिका

नमस्कार विद्यार्थी मित्रहो,

सध्या कोविड-१९ या रोगामुळे संपूर्ण जग विविध समस्यांना सामोरे जात आहे. त्याला शिक्षणक्षेत्रही अपवाद नाही. जगभरातील शाळा-महाविद्यालये अनिश्चित काळासाठी बंद आहेत. शिक्षक, विद्यार्थी, पालक हे सर्वजण शाळा कधी सुरु होणार याविचारात आहेत. शाळा सुरु करता येत नसल्या तरी शिकणे जास्तीत जास्त समृद्ध करता येऊ शकेल का याचा विचार शासनपातळीवरही होत आहे.

शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ मध्ये विद्यार्थ्यांच्या शिक्षणासाठी दीक्षा ऍप, रेडिओ, टेलिव्हिजन,अध्ययन व्यवस्थापन प्रणाली (LMS) यांचा वापर करण्यासाठी सुद्धा शासन प्रयत्नशील आहे. त्याचाच एक भाग म्हणून दीक्षा ऍप्लिकेशनचा वापर मुलांच्या अध्ययनासाठी करण्याचा एक छोटासा प्रयत्न शैक्षणिक दिनदर्शिकेच्या रूपात आम्ही करत आहोत. शैक्षणिक दिनदर्शिका स्मार्ट पीडीएफ रूपात असून यामध्ये दिलेल्या अध्ययन स्रोतांवर स्पर्श केल्यास संबंधित ई-साहित्य आपल्यासमोर व्हिडिओरूपामध्ये दिसेल. शैक्षणिक दिनदर्शिका पाहताना इंटरनेट कनेक्टिव्हिटीची समस्या जाणवत असल्यास रेंज आहे अशा ठिकाणी जाऊन संबंधित ई-साहित्य दीक्षा ऍप्लिकेशनवरून आपण डाऊनलोड करू शकतो व इंटरनेट कनेक्टिव्हिटी नसलेल्या ठिकाणी ऑफलाईन वापरू शकतो.

महाराष्ट्र राज्यातील सर्वच विद्यार्थी व पालक सहजपणे वापर करू शकतील असा जून, जुलै व ऑगस्ट २०२० या महिन्यांसाठीचा अध्ययन साहित्यस्रोतांचा संच शैक्षणिक दिनदर्शिकेच्या रूपामध्ये आपणा सर्वांसाठी उपलब्ध करून देत आहोत. प्राप्त परिस्थितीत उपलब्ध अध्ययन स्रोतांच्या मदतीने तयार केलेल्या शैक्षणिक दिनदर्शिकेस शिक्षक, पालक व विद्यार्थी सकारात्मक प्रतिसाद देतील असा विश्वास वाटतो. शैक्षणिक दिनदर्शिकेचा उपयोग आपल्या पाल्याचे किंवा आपल्या विद्यार्थ्यांचे अध्ययन सुकर करण्यासाठी नक्कीच होईल अशी आशा आहे.

शैक्षणिक दिनदर्शिका विद्यार्थ्यांनी पालक आणि शिक्षकांच्या मार्गदर्शनाखाली वापरावयाची आहे.तसेच शिक्षकांनी फोन कॉल, व्हाट्सअप या माध्यमातून विद्यार्थी आणि पालक यांच्या संपर्कात राहून शैक्षणिक दिनदर्शिकेच्या साह्याने मुलांचे शिक्षण आनंददायी कसे होईल यासाठी प्रयत्न करावयाचा आहे. विद्यार्थ्यांनी शैक्षणिक दिनदर्शिकेचा वापर करत असताना पालक आणि घरातील इतर वडीलधारी मंडळी तसेच मोठे बहीण-भाऊ यांच्या देखरेखीखाली अध्ययन साहित्य वापरावे. शैक्षणिक दिनदर्शिकेमध्ये अध्ययनस्रोत म्हणून दीक्षा ऍप वरील संबंधित घटकांचे ई साहित्य दिले आहे. या साहित्याचा वापर संदर्भ म्हणून करण्यापूर्वी शिक्षकांशी चर्चा करणे आवश्यक आहे त्याचप्रमाणे शिक्षकांच्या सूचनेनुसार पाठ्यपुस्तकांचाही वापर आवश्यक आहे.

केवळ शैक्षणिक दिनदर्शिका पुरवल्याने विद्यार्थ्यांचा अभ्यास पूर्ण होणार नसून शिक्षकांनी सतत पालक व विद्यार्थ्यांच्या संपर्कात राहणे त्यांच्याशी चर्चा करणे, त्यांना काही प्रश्न विचारणे या माध्यमातून विद्यार्थ्यांचे सातत्यपूर्ण सर्वकष मूल्यमापन करावे. विद्यार्थ्यांवर सतत ऑनलाईन चाचण्यांचा मारा करणे योग्य नाही. त्याचप्रमाणे लेखी गृहपाठ, स्वाध्याय आणि चाचण्यायामुळे विद्यार्थ्यांचे अध्ययन कंटाळवाणे होणार नाही याचीही दक्षता शिक्षकांनी घेणे आवश्यक आहे. त्याच प्रमाणे विद्यार्थीनिहाय या नियोजनामध्ये लवचिकता सुद्धा असावी.

शिक्षकांसाठी सूचना :

1. शैक्षणिक दिनदर्शिका सर्व शिक्षकांनी आपल्या सर्व विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहचवावी.
2. शैक्षणिक दिनदर्शिका विद्यार्थ्यांनी वापरायला सुरु करण्यापूर्वी शिक्षकांनी सर्व वापरकर्त्या विद्यार्थ्यांशी व पालकांशी फोन, व्हिडीओ कॉल, ग्रुप कॉल,कॉन्फरन्स कॉल करून संवाद साधावा आणि शैक्षणिक दिनदर्शिका वापरून अभ्यास कसा करावा याबद्दल मार्गदर्शन करावे.
3. वर्गशिक्षकांनी विद्यार्थ्यांशी संवाद साधताना फक्त अभ्यासबद्दल बोलू नये. हा संवाद अनौपचारिक असावा. विद्यार्थी, कुटुंब, सध्याची दिनचर्या व घरात सध्या स्वीकारलेली जबाबदारी, आजूबाजूच्या परिस्थितीबाबत त्याचे मत याबद्दल चर्चा करून शिक्षक - विद्यार्थी संबंध दृढ होतील याची काळजी घ्यावी.
4. वर्गशिक्षकांनी, विषयशिक्षकांनी पाठ शिकताना पुस्तकाचा कसा वापर कसा करावा याबद्दल सूचना द्याव्यात.
5. प्रत्येक पाठाचे ई-साहित्य बघण्यापूर्वी व बघितल्यानंतर काय करावे याबद्दलही विद्यार्थ्यांना सांगावे.

6. त्याचप्रमाणे पाठातील ई-साहित्याशी संबंधित समांतर उपक्रम आणि स्वाध्याय ह्याबाबतीत विद्यार्थ्यांशी संवाद साधावा.
7. नियमित अभ्यासाला पर्याय म्हणून आपण दीक्षा ऍपचा वापर आपण करत नाही आहोत तर शिक्षक आणि विद्यार्थी यांच्यातील आंतरक्रियेतून जे विद्यार्थ्यांचे अध्ययन घडते त्याला पूरक साहित्य किंवा शैक्षणिक साहित्य म्हणून ई-साहित्याचा वापर करणे अपेक्षित आहे.
8. शैक्षणिक दिनदर्शिकेमध्ये देण्यात आलेल्या कृतीशिवाय शिक्षकांनी आपल्या स्तरावर इतर आवश्यक कृती व उपक्रम विद्यार्थ्यांना पुरविण्यास हरकत नाही.

शैक्षणिक दिनदर्शिका वापरण्यासाठी विद्यार्थी व पालक यांच्याकरिता महत्वाच्या सूचना :

1. शैक्षणिक दिनदर्शिका म्हणजे पाठ्यपुस्तकातील पाठांवर आधारित नियोजन असून त्याचा उद्देश विद्यार्थ्यांचे अध्ययन सुलभ करणे हा आहे.
2. शैक्षणिक दिनदर्शिकेनुसार अध्ययन करताना यावर्षी आपल्याला पुरवलेल्या नवीन पाठ्यपुस्तकांचा उपयोग करावा.
3. दीक्षा ऍप पाहण्यापूर्वी एकदा पाठ्यपुस्तकातून संबंधित पाठ वाचावा. त्याचप्रमाणे ई-साहित्य पाहिल्यानंतरही ई-साहित्यातील अध्ययन घटक पुन्हा वाचणे अधिक फायदेशीर ठरेल.
4. पाहिलेल्या आणि वाचलेल्या अध्ययन घटकांत काही समस्या असल्यास ती आपले पालक, घरातील ज्येष्ठ व्यक्ती, मोठे बहीण-भाऊ शिक्षक यांच्याशी चर्चा करावी.
5. एक पाठ अभ्यासून संपल्यानंतर त्यावरील स्वाध्याय पूर्ण करावा व शक्य झाल्यास तो घरातील ज्येष्ठांकडून तपासून घ्यावा.
6. दररोज प्रत्येक विषयाचा अभ्यास करण्याची सवय लावून घ्या.
7. ठराविक कालावधीनंतर शिक्षकांनी पाठवलेल्या चाचण्याही सोडवा.
8. ई-साहित्य वापरताना घरातील ज्येष्ठ व्यक्तींच्या सानिध्यातच रहा.
9. ई-साहित्य सलगपणे न पाहता प्रत्येक विषय संपल्यानंतर थोडी विश्रांती घ्या. मोबाईल किंवा इलेक्ट्रॉनिक गॅजेट काही वेळासाठी दूर ठेवा.
10. इ.१ ली व २ रीच्या विद्यार्थ्यांनी दीक्षा ऍप व पाठ्यपुस्तक घरातील वडीलधाऱ्या मंडळींच्या मदतीने वापरायचे आहे.
11. आवश्यक तेथे सांगितलेल्या कृती, प्रयोग किंवा उपक्रम करण्यापूर्वी वडीलधाऱ्या मंडळींना त्याची कल्पना द्या अथवा त्या कृती किंवा उपक्रम त्यांच्या मदतीनेच करा.
12. दिनांक २४/०७/२०२० च्या शासन निर्णयानुसार शैक्षणिक वर्ष २०२० साठी कोव्हीड-१९ या कोरोना विषाणूच्या प्रदुर्भावाच्या पार्श्वभूमीवर इयत्त १ ली ते १२ वी चा पाठ्यक्रम २५% कमी करण्यात आलेला आहे. तरीही विद्यार्थ्यांनी सदर शासन निर्णयानुसार कमी केलेला पाठ्यक्रमाचे अवलोकन करावे. या पाठ्यक्रमाचे स्वयंअध्ययन करण्यासाठी पाठ्यपुस्तकातील सर्व घटकांचा समावेश दिनदर्शिकेत करण्यात आलेला आहे.
13. शैक्षणिक वर्ष हे एप्रिल २०२१ अखेर समाप्त होते. त्या अनुषंगाने एप्रिल २०२१ अखेर पर्यंतचा विचार करून दिनदर्शिका तयार करण्यात आली आहे. लहान इयत्तांसाठी एप्रिल महिन्यापर्यंतचे तर मोठ्या इयत्तांसाठी मार्च अखेर पर्यंतची दिनदर्शिका तयार करण्यात आली आहे याची सर्वांनी नोंद घ्यावी.
14. शैक्षणिक दिनदर्शिकेमधील लिंक open होत नसल्यास सदर घटकाशी संबंधित ई-साहित्य DIKSHA APP च्या माध्यमातून आपणास पाहता येईल. यासाठी DIKSHA APP आपल्या मोबाईल मध्ये DOWNLOAD करून घ्यावे. तसेच पाठ्यपुस्तकामध्ये देण्यात आलेल्या QR CODE DIKSHA APP मधून SCAN करून ही पाहता येईल.



राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे

शैक्षणिक दिनदर्शिका

माहे – डिसेंबर २०२० ते एप्रिल २०२१

DIKSHA APP DOWNLOAD करण्यासाठी [येथे क्लिक करा](#)

इयत्ता:- चौथी

माहे - डिसेंबर २०२०

विषय - मराठी

आठवडा	अध्ययननिष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
१	०४.०१.०१	वाटाड्या	https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526581555625984240434?referrer=utm_source%3Dmobile%26utm_campaign%3Dshare_content&contentId=do_31249553053884416026161 https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526581555625984240434?referrer=utm_source%3Dmobile%26utm_campaign%3Dshare_content&contentId=do_31221313360968089611581	१)पाठाचे मुकवाचन करा २)नवीन शब्द व त्याचे अर्थ लिहा ३)वाटाड्या म्हणजे काय तुमच्या शब्दात लिहा ४)पान क्रमांक ४२ वरील चित्राचे वर्णन तुमच्या शब्दात करा ५)रस्ता दाखविण्यासाठी तुम्ही कोणाला मदत केली आहे का? तुमचे अनुभव तुमच्या शब्दात लिहा
२	०४.०१.०३ ०४.०१.१७ ०४.०१.१८	चवदार तळ्याचे पाणी	https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526581555625984240434?referrer=utm_source%3Dmobile%26utm_campaign%3Dshare_content&contentId=do_31221329540654694411973	१)कवितेचे लक्षपूर्वक श्रवण करा २)कवितेचे आरोह अवरोहासह गायन करा ३)चवदार तळे सत्याग्रहाविषयी तुमच्या शिक्षकाकडून जाणून घ्या व तुमच्या शब्दात लिहा ४)डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या कार्याविषयी माहिती लिहा

				<p>५) " ता " प्रत्यय असलेले शब्द शोधून यादी बनवा उदा- मानवता ६) पाण्याचे महत्व सांगा</p>
३	<p>०४.०१.०२ ०४.०१.०६ ०४.०१.१२ ०४.०१.१७</p>	मिठाचा शोध	<p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526581555625984240434?referrer=utm_source%3Dmobile%26utm_campaign%3Dshare_content&contentId=do_3125019690050846722939</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526581555625984240434?referrer=utm_source%3Dmobile%26utm_campaign%3Dshare_content&contentId=do_31221327003869184011886</p>	<p>१) पाठाचे मुकवाचन करा २) नवीन शब्द व त्याचे अर्थ लिहा ३) दैनंदिन जीवनात मिठाचे महत्व सांगा ४) मीठ कसे तयार होते हे शिक्षकाकडून समजून घेऊन तुमच्या शब्दात लिहा ५) तुमच्या घरात रोज कोणकोणते पदार्थ मीठ घालून तयार केले जातात यादी बनवा</p>
४	<p>०४.०१.०१ ०४.०१.०२ ०४.०१.०६ ०४.०१.०८</p>	आनंदाचे झाड	<p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526581555625984240434?referrer=utm_source%3Dmobile%26utm_campaign%3Dshare_content&contentId=do_31249503518280908825786</p>	<p>१) पाठाचे लक्षपूर्वक श्रवण करून मुकवाचन करा २) तुमच्या परिसरातील उपयुक्त झाडांची नावे व माहिती लिहा ३) झाडावर बसणाऱ्या विविध पक्षी व कीटकांची यादी बनवा ४) झाड आपले मित्र का आहेत ते सांगा ५) शेवग्याच्या झाडांचे उपयोग सांगा ६) " कार " प्रत्यय असलेल्या शब्दांची यादी करा</p>

			https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526581555625984240434?referrer=utm_source%3Dmobile%26utm_campaign%3Dshare_content&contentId=do_31221321570127155221534	उदा- गीतकार ७) झाडांची चित्र व माहिती यांचा संग्रह करा
५	०४.०१.०३ ०४.०१.०८ ०४.०१.१८	झुळूक मी व्हावे	https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526581555625984240434?referrer=utm_source%3Dmobile%26utm_campaign%3Dshare_content&contentId=do_31249842261784985628819	१) कवितेचे लक्षपूर्वक श्रवण करा २) कवितेचे आरोह अवरोहासह गायन करा ३) झुळूक म्हणजे काय? ४) जसे कवीला झुळूक व्हावे वाटते तसे तुम्हाला काय व्हावेसे वाटते तुमच्या शब्दात लिहा ?

इयत्ता:- चौथी

माहे - जानेवारी २०२१

विषय - मराठी

आठवडा	अध्ययननिष्पत्तीक्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
१	०४.०१.०४ ०४.०१.०५ ०४.०१.०८	म्हणीच्या गमती	https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526581555625984240434?referrer=utm_source%3Dmobile%26utm_campaign%3Dshare_content&contentId=do_31221321570127155221534	१) घटकाचे मुकवाचन व प्रकटवाचन करा २) पाठातील वाक्यांचे आरोह अवरोहासह वाचन करा ३) पान क्रमांक ६१ वरील कृती पूर्ण करा व त्याचा वाक्यात उपयोग करून

			https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526581555625984240434?referrer=utm_source%3Dmobile%26utm_campaign%3Dshare_content&contentId=do_31249872332078284819105	<p>वाक्यांचे लेखन करा</p> <p>४)दैनंदिन जीवनात वापरल्या जाणाऱ्या म्हणीयुक्त वाक्यांचा संग्रह करा .</p> <p>५)खाली दिलेल्या शब्दाचा वापर असलेल्या म्हणी लिहा</p> <p>पान , डोंगर , बीळ , माती , गुळ , सरडा ,गाय , अंगण , खवखवणे , शहाणा</p>
२	०४.०१.०३ ०४.०१.०६ ०४.०१.१२ ०४.०१.१६	आम्ही कथा लिहितो		<p>१)पान क्रमांक ६२ वरील चित्र पहा व शिक्षकांच्या मदतीने गोष्ट लिहा</p> <p>२)पान क्रमांक ६३ वरील चित्रात काय घडले असेल तुमच्या शब्दात सांगा व वहीत लिहा</p>
३	०४.०१.०३ ०४.०१.०६ ०४.०१.१२ ०४.०१.१६	आम्ही लेखन करतो		<p>२)पान क्रमांक ६० वरील पाठातील व पान ६४ वरील उतारे वहीत लिहा , विरामचिन्हांचा योग्य वापर करा</p>
४	०४.०१.०१ ०४.०१.०२ ०४.०१.१३	जननायक बिरसा मुंडा	https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526581555625984240434?referrer=utm_source%3Dmobile%26utm_campaign%3Dshare_content&contentId=do_31222227379218841611744	<p>१)पाठाचे लक्षपूर्वक श्रवण करून मुकवाचन करा.</p> <p>२)नवीन शब्द व त्याचे अर्थ लिहा.</p> <p>३)आदिवासी लोकजीवनाविषयी माहिती मिळवून तुमच्या शब्दात लिहा.</p> <p>४)शिक्षकांच्या मदतीने वारली चित्रकला समजून तिचे रेखाटन करा .</p> <p>५)आदिवासी दिन कधी व कसा साजरा केला जातो याविषयी माहिती लिहा .</p>

इयत्ता:- ४ थी

माहे – फेब्रुवारी २०२१

विषय – मराठी

आठवडा	अध्ययननिष्पत्तीक्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
१	०४.०१.०३ ०४.०१.०८ ०४.०१.१८	हे कोण गे आई ?	https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526581555625984240434?referrer=utm_source%3Dmobile%26utm_campaign%3Dshare_content&contentId=do_31221410027657625613476	१)कवितेचे लक्षपूर्वक श्रवण करा २)कवितेचे आरोह अवरोहासह गायन करा ३)तुम्ही कोणकोणते प्रश्न विचारता यादी बनवा ४)आई घरत नसल्यावर तुम्ही घाबरता का ? तुमच्या शब्दात लिहा १)तुमच्या परिसरात कोणकोणते सूचनाफलक लावले आहेत त्यांची यादी करा २)सूचनाफलक का लावतात ? ३)पान क्रमांक ६९ वरील चित्राचे तुमच्या शब्दात वर्णन करा ४)तुम्हाला आवश्यक वाटणाऱ्या एखाद्या घटकावर सूचनाफलक तयार करा
	०४.०१.०५ ०४.०१.०६ ०४.०१.०८	आम्ही सूचना फलक वाचतो	https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526581555625984240434?referrer=utm_source%3Dmobile%26utm_campaign%3Dshare_content&contentId=do_31221410027657625613476	

	०४.०१.१२		_campaign%3Dshare_content&contentId=do_312213895_97104537613289	
२	०४.०१.०२ ०४.०१.०६	कोलाज	https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526581555_625984240434?referrer=utm_source%3Dmobile%26utm_campaign%3Dshare_content&contentId=do_312662630_855614464217 https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526581555_625984240434?referrer=utm_source%3Dmobile%26utm_campaign%3Dshare_content&contentId=do_3122137431_6408012822390	१)कोलाज म्हणजे का ? २)सचिन तेडुलकर यांच्या क्रिकेट या खेळातील उत्तम कामाची माहिती गोळा करा ३)तुम्हाला आवडणाऱ्या एखाद्या व्यक्तीचे किंवा एखाद्या विषयाचे कोलाज चित्र बनवा ४)आपल्या देशातील विविध खेळाडूंची नावे व माहिती संग्रह करा
३	०४.०१.०३ ०४.०१.०८ ०४.०१.१८	आभाळमाया	https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526581555_625984240434?referrer=utm_source%3Dmobile%26utm_campaign%3Dshare_content&contentId=do_3122132574_6473369621850	१)कवितेचे लक्षपूर्वक श्रवण करा २)कवितेचे आरोह अवरोहासह गायन करा ३)तुम्हाला कुठे कुठे फिरायला जावेसे वाटते ? ४)खालील गोष्टी घडल्यास तुम्हाला काय करावेसे वाटेल ? कडक ऊन , बर्फ पडतो , इंद्रधनुष्य पडले , फुलपाखरे उडत आहेत ५)कल्पना करा व ५ ओळी लिहा मी पतंग झाले तर , मी झाड झाले तर , मी मोर झाले तर

	<p>०४.०१.०४ ०४.०१.०८ ०४.०१.१३ ०४.०१.१६</p>	<p>होय मी सुद्धा</p>	<p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526581555625984240434?referrer=utm_source%3Dmobile%26utm_campaign%3Dshare_content&contentId=do_31221817539146547225907</p>	<p>१) पाठाचे लक्षपूर्वक श्रवण करून मुकवाचन करा. २) नवीन शब्द व त्याचे अर्थ लिहा. ३) पाठातील प्रसंगाप्रमाणे तुम्ही एखादा अनुभव घेतला असल्यास तुम्ही काय केले ? ४) मोहनला तो स्वाभिमानी व प्रामाणिक आहे असे कधी वाटले ? ५) "दार" प्रत्य असलेल्या शब्दांची यादी बनवा .</p>
४	<p>०४.०१.०३ ०४.०१.०८ ०४.०१.१६ ०४.०१.१८</p>	<p>मन्हा खान्देश्री माटी</p>	<p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526581555625984240434?referrer=utm_source%3Dmobile%26utm_campaign%3Dshare_content&contentId=do_31221318160067788811644</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526581555625984240434?referrer=utm_source%3Dmobile%26utm_campaign%3Dshare_content&contentId=do_31221313981976576021586</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526581555625984240434?referrer=utm_source%3Dmobile%26utm_campaign%3Dshare_content&contentId=do_31221326404559667211871</p>	<p>१) कवितेचे लक्षपूर्वक श्रवण करा २) कवितेचे आरोह अवरोहासह गायन करा ३) विविध बोली भाषेतील कवितांचा संग्रह करा ४) शेतीच्या विविध कामाचे तुमच्या शब्दात वर्णन करा ५) तुमच्या परिसरात कोणकोणत्या भाषा बोलल्या जातात यादी करा ६) पान क्रमांक ८० वरील चित्राचे तुमच्या शब्दात वर्णन करा ७) पान क्रमांक ८२ वर दाखविल्याप्रमाणे तुमच्या गावाचा नकाशा तयार करा</p>

इयत्ता:- ४ थी

माहे – मार्च २०२१

विषय – मराठी

आठवडा	अध्ययननिष्पत्तीक्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
१२	०४.०१.०१ ०४.०१.०२ ०४.०१.०३ ०४.०१.०९	थोर हुतात्मे	https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526581555625984240434?referrer=utm_source%3Dmobile%26utm_campaign%3Dshare_content&contentId=do_31221313276034252821556	१)पाठाचे लक्षपूर्वक श्रवण करून मुकवाचन करा. २)नवीन शब्द व त्याचे अर्थ लिहा. ३)भगतसिंग , राजगुरु व सुखदेव यांनी स्वातंत्रासाठी केलेल्या बलिदानाची गाथा तुमच्या शब्दात लिहा ४) स्वातंत्रविरांची नावे , चित्र व माहिती संग्रह करा ५)विविध स्वातंत्रगीतांचा संग्रह करा ६)” कारक “ प्रत्यय असलेल्या शब्दाची यादी करा उदा- अन्यायकारक
३	०४.०१.०३ ०४.०१.०८ ०४.०१.१८	संतवाणी	https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526581555625984240434?referrer=utm_source%3Dmobile%26utm_campaign%3Dshare_content&contentId=do_31267963483464499213142	१)अभंगाचे चालीत गायन करा २)अभंगातील शब्दार्थाचा अर्थ समजून घ्या ३)संताची नावे व त्यांचे कार्य संग्रह करा ४)विविध अभंगाचा संग्रह करा
४		व्याकरण व इतर सराव		१)पाठात झालेल्या विविध व्याकरण घटकांचा अधिक सराव करा

इयत्ता:- ४ थी

माहे - एप्रिल २०२१

विषय - मराठी

आठवडा	अध्ययननिष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
		द्वितीय सत्र परीक्षा सराव		द्वितीय सत्रातील सर्व घटकांचे वाचन घटकाखालील अध्ययन कृती व स्वाध्याय सराव

इयत्ता : चौथी

विषय : गणित

सन : २०२० -२१ नियोजन

कालावधी - (डिसेंबर २०२० ते मार्च २०२१)

विषय	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन अध्यापनस्रोत/ Resources	कालावधी	विद्यार्थी कृती
गणित	04.71.13 मीटरचे सेमीमध्ये आणि सेमीचे मीटर मध्ये रूपांतर करतात. 04.71.14 एखाद्या वस्तूची लांबी, दोन ठिकाणांतील अंतर, विविध वस्तूंची वजने, भांड्यातील द्रवाचे आकारमान इत्यादींचा अंदाज करतात, नंतर प्रत्यक्ष मोजून पडताळा घेतात. 04.71.15 लांबी, अंतर, वजन, आकारमान यांसंबंधीचे, दैनंदिन जीवनातील चार मूलभूत गणिती क्रियांचा	मापन	इयत्ता ४ थी विषय गणित पाठ्यपुस्तक ई-बालभारती लिंक http://cart.ebalbharati.in/BalBooks/pdfs/401020004.pdf दीक्षा CONTENT लिंक https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209279262720252122?contentId=do_312592612061855744222655 https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209279262720252122?co	डिसेंबर १ ला आठवडा	१)मोजपट्टी चे निरीक्षण करा. २)मोजपट्टी वरील सेंटीमीटर व मिलिमीटर च्या खुणा पहा. ३)एका सेंटीमीटरचे दहा समान भाग केलेले दिसतात. प्रत्येक भागाला मिलिमीटर असे म्हणतात. ४)वेगवेगळ्या आकाराच्या वस्तूंची लांबी सेंटीमीटर व मिलिमीटर मध्ये मोजा. ५)वेगवेगळ्या लांबीच्या रेघा काढून रेघेची लांबी मोजा. ६) रेघांची लांबी मोजून त्यांचे मिलिमीटर मध्ये रूपांतर करा. ७) कंपास मधील वस्तू, पुस्तकांची लांबी, घरामध्ये असलेल्या वेगवेगळ्या वस्तूंची उंची सेंटीमीटर व मिलिमीटरमध्ये मोजायला. ८)पाठ्यपुस्तकातील पान क्र. ६० वरील स्वाध्याय सोडवा.

	अंतर्भाव असणारे प्रश्न सोडवितात.		ntentId=do_3130139987133480961202		
	<p>04.71.13 मीटरचे सेमीमध्ये आणि सेमीचे मीटर मध्ये रूपांतर करतात.</p> <p>04.71.14 एखाद्या वस्तुची लांबी, दोन ठिकाणांतील अंतर, विविध वस्तूंची वजने, भांड्यातील द्रवाचे आकारमान इत्यादींचा अंदाज करतात, नंतर प्रत्यक्ष मोजून पडताळा घेतात.</p> <p>04.71.15 लांबी, अंतर, वजन, आकारमान यांसंबंधीचे, दैनंदिन जीवनातील चार मूलभूत गणिती क्रियांचा अंतर्भाव असणारे प्रश्न सोडवितात.</p>	मापन	<p>इयत्ता ४ थी विषय गणित पाठ्यपुस्तक ई-बालभारती लिंक http://cart.ebalbharati.in/BalBooks/pdfs/401020004.pdf</p> <p>दीक्षा CONTENT लिंक https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209279262720252122?contentId=do_3130139987227607041253</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209279262720252122?contentId=do_3130139987333120001254</p>	डिसेंबर 2 रा आठवडा	<p>1)कापडी मीटर पट्टी व गुंडाळी टेपचा वापर करून खोलीची लांबी मोजा.</p> <p>2)दोन दरवाज्यांमधील अंतर मोजा.</p> <p>3) दोन झाडांमधील अंतर मोजायला सांगा.</p> <p>4)घराच्या प्रवेश द्वारा पासून समोरच्या भिंती पर्यंतचे अंतर किती आहे हे मोजा.</p> <p>5)घराच्या भिंतीची, फरशीची लांबी मोजा.</p> <p>6)शक्य असल्यास मोठ्या रोडवर जाऊन माईल स्टोन चा दगड पहा.</p> <p>7) माईल स्टोन वर लिहिलेलं तर काय सुचविते यावर चर्चा करा.</p> <p>8) मोठे अंतर मोजण्यासाठी किलोमीटर चा वापर करतात.</p> <p>9)किलो याचा अर्थ हजार असा आहे.</p> <p>10) मीटरचे किलोमीटर व किलोमीटरचे मीटर मध्ये रूपांतर करण्याचा सराव करा.</p> <p>11)पाठ्यपुस्तकातील पान क्र. 63 व 64 वरील स्वाध्याय</p>

					सोडवा.
04.71.13 मीटरचे सेमीमध्ये आणि सेमीचे मीटर मध्ये रूपांतर करतात.	मापन	इयत्ता ४ थी विषय गणित पाठ्यपुस्तक ई-बालभारती लिंक http://cart.ebalbharati.in/BalBooks/pdfs/401020004.pdf	डिसेंबर ३ रा आठवडा	1) किराणा दुकान मध्ये क्षेत्रभेट करा किंवा पालकांसोबत किराणा दुकानांमध्ये भेट द्या. 2) त्या ठिकाणी वेगवेगळ्या तराजूच्या साहाय्याने वेगवेगळ्या वस्तूंचे वस्तुमान कसे मोजतात हे निरीक्षण करा. 3) दुकानांमध्ये उपलब्ध असलेल्या वजनमापांचे निरीक्षण करा. 4) 1 किलोग्रॅम म्हणजे 1000 ग्रॅम हे लक्षात घ्या. 5) अर्धा किलो, पाव किलो, पाऊण किलो ही मापे सुद्धा समजून घ्या. 6) तराजू चा वापर करून वेगवेगळ्या वस्तूंचे वस्तुमान मोजा. 7) दुकानांमधून आणलेल्या सीलबंद पुड्यांचे वजन किती आहे याची नोंद करा.	
04.71.14 एखाद्या वस्तुची लांबी, दोन ठिकाणांतील अंतर, विविध वस्तूंची वजने, भांड्यातील द्रवाचे आकारमान इत्यादींचा अंदाज करतात, नंतर प्रत्यक्ष मोजून पडताळा घेतात.		दीक्षा CONTENT लिंक https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209279262720252122?contentId=do_3130139987545292801212			
04.71.15 लांबी, अंतर, वजन, आकारमान यांसंबंधीचे, दैनंदिन जीवनातील चार मूलभूत गणिती क्रियांचा अंतर्भाव असणारे प्रश्न सोडवितात.					
04.71.13 मीटरचे सेमीमध्ये आणि सेमीचे मीटर मध्ये रूपांतर करतात.	मापन	इयत्ता ४ थी विषय गणित पाठ्यपुस्तक ई-बालभारती लिंक http://cart.ebalbharati.in	डिसेंबर ४ था आठवडा	1) किलोग्रॅम व ग्रॅम यांचे परस्परात रूपांतर करणे यावरील उदाहरणे सोडवा. 2) फळभाज्यांचे वजन कसे करतात हे याचे निरीक्षण करून	

	<p>04.71.14 एखाद्या वस्तुची लांबी, दोन ठिकाणांतील अंतर, विविध वस्तूंची वजने, भांड्यातील द्रवाचे आकारमान इत्यादींचा अंदाज करतात, नंतर प्रत्यक्ष मोजून पडताळा घेतात.</p> <p>04.71.15 लांबी, अंतर, वजन, आकारमान यांसंबंधीचे, दैनंदिन जीवनातील चार मूलभूत गणिती क्रियांचा अंतर्भाव असणारे प्रश्न सोडवितात.</p>		<p>n/BalBooks/pdfs/401020004.pdf</p> <p>दीक्षा CONTENT लिंक https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209279262720252122?contentId=do_3130139987676692481165</p>		<p>प्रत्यक्ष मोजमाप करा.</p> <p>3) आकाराने मोठ्या असलेल्या वस्तूंचे किंवा प्राण्यांचे वजन कसे करत असले पाहिजे याबद्दल चर्चा करा.</p> <p>4) 1 ग्रॅम पेक्षा कमी वजनाची मापे कोणकोणती असू शकतील यावर सुद्धा मोठ्यांसोबत चर्चा करा.</p> <p>5) इयत्ता ४ थी पाठ्यपुस्तकाच्या लिंक चा वापर करून पान क्र.66 व 67 वरील उदाहरणे अभ्यासा.</p>
	<p>04.71.13 मीटरचे सेमीमध्ये आणि सेमीचे मीटर मध्ये रूपांतर करतात.</p> <p>04.71.14 एखाद्या वस्तुची लांबी, दोन ठिकाणांतील अंतर, विविध वस्तूंची वजने, भांड्यातील द्रवाचे आकारमान इत्यादींचा</p>	मापन	<p>इयत्ता ४ थी विषय गणित पाठ्यपुस्तक ई-बालभारती लिंक http://cart.ebalbharati.in/BalBooks/pdfs/401020004.pdf</p> <p>दीक्षा CONTENT लिंक</p>	जानेवारी 1 ला आठवडा	<p>1) दुधाच्या पिशवी मध्ये किती दूध मावते हे पहा.</p> <p>2) धारकता मोजण्यासाठीच्या मापांचे निरीक्षण करा.</p> <p>3) 1 लीटर म्हणजे 1000 मिलीलिटर हे लक्षात घ्या.</p> <p>4) भांड्यामध्ये जेवढा द्रव मावतो तेवढे त्या द्रव्याचे आकारमान असते व तेवढीच त्या भांड्याची धारकता असते हे लक्षात घ्या.</p> <p>5) घरातील वेगवेगळ्या भांड्यांची धारकता किती आहे हे मोजा.</p>

	<p>अंदाज करतात, नंतर प्रत्यक्ष मोजून पडताळा घेतात.</p> <p>04.71.15</p> <p>लांबी, अंतर, वजन, आकारमान यांसंबंधीचे, दैनंदिन जीवनातील चार मूलभूत गणिती क्रियांचा अंतर्भाव असणारे प्रश्न सोडवितात.</p> <p>.</p>		<p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209279262720252122?contentId=do_3130139987676692481165</p>		<p>6) घरामधील उपलब्ध भांड्याची धारकता किती आहे हे लिहा.</p> <p>7) एका कपात किती मिली लीटर दूध मावते किंवा पाणी मावते हे मोजा.</p> <p>8) अशा कपाने एका छोट्या बकेटमध्ये किती पाणी मावेल हे शोधा.</p> <p>9) औषधांच्या बाटलीची धारकता किती असते ये शोधून लिहा.</p> <p>10) वेगवेगळ्या धारकतेच्या बाटल्यांचा संग्रह करा.</p>
	<p>04.71.13</p> <p>मीटरचे सेमीमध्ये आणि सेमीचे मीटर मध्ये रूपांतर करतात.</p> <p>04.71.14</p> <p>एखाद्या वस्तुची लांबी, दोन ठिकाणांतील अंतर, विविध वस्तूंची वजने, भांड्यातील द्रवाचे आकारमान इत्यादींचा अंदाज करतात, नंतर प्रत्यक्ष मोजून पडताळा घेतात.</p> <p>04.71.15</p> <p>लांबी, अंतर, वजन,</p>	<p>मापन</p>	<p>इयत्ता ४ थी विषय गणित पाठ्यपुस्तक ई-बालभारती लिंक</p> <p>http://cart.ebalbharati.in/BalBooks/pdfs/401020004.pdf</p> <p>दीक्षा CONTENT लिंक</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209279262720252122?contentId=do_31301399877</p>	<p>जानेवारी</p> <p>2 रा</p> <p>आठवडा</p>	<p>1) 500 मिली म्हणजे अर्धा लीटर, 250 मिली म्हणजे पाव लीटर याप्रमाणे अपूर्णाकामध्ये लीटर याचा सराव करा.</p> <p>2) सव्वा लिटर, दीड लीटर, पावणे दोन लीटर याप्रमाणे धारकता असलेली भांडी शोधा.</p> <p>3) मापना वर आधारित शाब्दिक उदाहरणे सोडविण्याचा सराव करा. उदा. शाळेच्या मैदानाची लांबी 250 मीटर व रुंदी 100 मीटर असेल तर शाळेच्या मैदानाच्या काठाने 5 वेढे पूर्ण करायचे असल्यास किती मीटर अंतर चालावे लागेल?</p> <p>4) लांबी, वस्तुमान व आकारमान तक्ता यावरील वेगवेगळी दैनंदिन जीवनातील उदाहरणे तयार करून सोडून घ्यावीत.</p> <p>5) इयत्ता ४ थी पाठ्यपुस्तकाच्या लिंक चा वापर करून पान</p>

	<p>आकारमान यांसंबंधीचे, दैनंदिन जीवनातील चार मूलभूत गणिती क्रियांचा अंतर्भाव असणारे प्रश्न सोडवितात.</p>		<p>73685761166</p>		<p>क्र.68 व 69 वरील उदाहरणे अभ्यासा.</p>
	<p>04.71.12 दिलेल्या आकारास एकक मानून साध्या भौमितिक आकारांचे (त्रिकोण, आयत, चौरस) परिमिती व क्षेत्रफळ काढतात.</p>	<p>परिमिती व क्षेत्रफळ</p>	<p>इयत्ता ४ थी विषय गणित पाठ्यपुस्तक ई-बालभारती लिंक http://cart.ebalbharati.in/BalBooks/pdfs/401020004.pdf</p> <p>दीक्षा CONTENT लिंक https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209279262720252122?contentId=do_3130139987877314561167</p>	<p>जानेवारी 3 रा आठवडा</p>	<p>1)गणित पेटी मधील स्ट्रॉ व कनेक्टर चा उपयोग करून वेगवेगळ्या लांबीचे चौरस, आयत व त्रिकोण तयार करा. 2) सर्व स्ट्रॉ ची एकूण लांबी किती आहे हे मोजून लिहा. 3)रुमालाला काठाने लेस लावायची आहे तर त्यासाठी किती लांबीची लेस लागेल हे शोधा. यासाठी तुमच्या जवळ असलेला रुमाल वापरा. 4) घरी असलेल्या टेबलाला किंवा स्टूलला चारही बाजूने सलग कापडाची पट्टी बांधा. पट्टीची एकूण लांबी किती आहे हे मोजून लिहा. 5)चौरसाची परिमिती ही चौरसाच्या चारही बाजूंच्या लांबीची बेरीज असते. 6)आयताची परिमिती ही आयताच्या चारही बाजूंच्या लांबीची बेरीज असते. 7) त्रिकोणाची परिमिती ही त्रिकोणाच्या तिन्ही बाजूंच्या लांबीची बेरीज होईल. 8)घरातील आयताकृती, चौरसाकृती भांड्यांची परिमिती मोजा.</p>

					<p>9) गणित पेटी मधील 12 घनाकृती ठोकळे घ्या. त्यांना जोडून वेगवेगळ्या आकृत्या तयार करा. बाहेरील बाजू मोजून सर्व बाजूची बाजूच्या लांबीची बेरीज किती होते हे तपासून पहा.</p> <p>10) तेवढ्याच ठोकळ्यांपासून वेगवेगळ्या आकृत्या तयार करा व त्याची परिमिती मोजा.</p> <p>11) इयत्ता ४ थी पाठ्यपुस्तकाच्या लिंक चा वापर करून पान क्र.71 वरील उदाहरणे अभ्यासा.</p>
04.71.12	परिमिती व क्षेत्रफळ	इयत्ता ४ थी विषय गणित पाठ्यपुस्तक ई-बालभारती लिंक http://cart.ebalbharati.in/BalBooks/pdfs/401020004.pdf	दोक्षा CONTENT लिंक https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209279262720252122?contentId=do_312915947007582721108	जानेवारी 4 था आठवडा	<p>1) आलेख कागद घ्या. त्यावरील जाड रेषांचा उपयोग करून आयत, चौरस यांच्या आकृत्या काढा.</p> <p>2) आयत व चौरस यामध्ये आलेख कागदावरील एकूण किती चौरस सामावलेले आहे हे मोजून लिहा.</p> <p>3) पृष्ठभागावरील आकृतीने व्यापलेल्या जागेचे मापन करणे म्हणजे त्या आकृतीचे क्षेत्रफळ होय.</p> <p>4) आलेख कागदावरील चौरसांच्या सहाय्याने वेगवेगळ्या आकृत्या तयार करा. त्यामध्ये एकूण किती चौरस सामावलेले आहे हे मोजा. आकृत्यांचे क्षेत्रफळ लिहा.</p> <p>5) आकृत्यांच्या बाहेरील बाजूंची लांबी एकूण किती आहे हे मोजून आकृत्यांची परिमिती लिहा.</p> <p>6) समान परिमिती असलेल्या व वेगवेगळे क्षेत्रफळ असलेल्या आकृत्या तयार करा.</p> <p>7) इयत्ता ४ थी पाठ्यपुस्तकाच्या लिंक चा वापर करून पान</p>

			https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209279262720252122?contentId=do_3130139987961118721234 https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209279262720252122?contentId=do_3130139988059340801197		क्र.73 वरील उदाहरणे अभ्यासा.
04.71.10	घडणीचा वापर करून घन व इष्टिकाचिती तयार करतात.	परिमिती व क्षेत्रफळ	इयत्ता ४ थी विषय गणित पाठ्यपुस्तक ई-बालभारती लिंक http://cart.ebalbharati.in/BalBooks/pdfs/401020004.pdf दीक्षा CONTENT लिंक https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528	फेब्रुवारी 1 ला आठवडा	1) घरी वेगवेगळ्या औषधांच्या बॉटल सोबत किंवा वस्तूसोबत खोके आलेले असतात. ती खोकी उलघडून त्यांची घडणी पहा. 2) घनांच्या घडणीमध्ये किती चौरस आहेत हे अभ्यासा. 3) इष्टिकाचिती आकाराची खोकी उघडा त्यामधील असलेल्या आयतांचे व चौरसांचे निरीक्षण करा. 4) जाड कागद घेऊन घनाची घडणी तसेच इष्टिकाचितीची घडणी तयार करा. 5) वेगवेगळ्या वस्तू ठेवण्यासाठी तयार असलेली विविध आकारांची खोकी गोळा करा.

			209279262720252122?contentId=do_3130139988163297281222		6) आईस्क्रीमच्या कोनाची घडणी कशी असेल याचा विचार करा.
04.71.01 दैनंदिन जीवनात संख्यांवरील क्रियांचा वापर करतात. 04.71.03 2 व 3 अंकी संख्यांचा गुणाकार करतात.	गुणाकार भाग 2	इयत्ता ४ थी विषय गणित पाठ्यपुस्तक ई-बालभारती लिंक http://cart.ebalbharati.in/BalBooks/pdfs/401020004.pdf दीक्षा CONTENT लिंक https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209279262720252122?contentId=do_3130139962566000641198	फेब्रुवारी 2 रा आठवडा	1)चौकट पद्धतीचा वापर करून तीन अंकी संख्येला एक अंकी संख्येने गुणण्याचा सराव करा. 2)चौकट पद्धतीचा वापर करताना भाज्य संख्येला पूर्ण शतक, पूर्ण दशक व एकक या पद्धतीने विभाजित करून दिलेल्या संख्या एवढी पट करा. 3)यासाठी मागे अभ्यास केलेल्या पाठ्य पुस्तकातील पान क्रमांक 30 व 31 वरील उदाहरणांचा सराव करा. 4) इयत्ता ४ थी पाठ्यपुस्तकाच्या लिंक चा वापर करून पान क्र.75 वरील उदाहरणे अभ्यासा.	
04.71.01 दैनंदिन जीवनात संख्यांवरील क्रियांचा वापर करतात. 04.71.03 2 व 3 अंकी संख्यांचा गुणाकार करतात.	गुणाकार भाग 2	इयत्ता ४ थी विषय गणित पाठ्यपुस्तक ई-बालभारती लिंक http://cart.ebalbharati.in/BalBooks/pdfs/401020004.pdf	फेब्रुवारी 3 रा आठवडा	1)दोन अंकी संख्येला दोन अंकी संख्येने गुणतांना प्रथम चौकट पद्धतीचा वापर करा. 2) गुण्य, गुणक या दोन्ही संख्यांना पूर्ण दशक व एकक असे विभाजित करा. 3)त्यानंतर पाठ्य पुस्तकात दिल्याप्रमाणे चौकटीमध्ये मांडून संख्यांचा गुणाकार करा. 4)चौकट पद्धतीलाच लॅटीस पद्धत असेही म्हणतात.	

		<p>दीक्षा CONTENT लिंक</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209279262720252122?contentId=do_3130139962799718401225</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209279262720252122?contentId=do_3130139963052851201199</p>	<p>5) दैनंदिन व्यवहारातील दोन अंकी संख्येला दोन अंकी संख्येने गुणता येईल अशा उदाहरणांचा सराव करा. जसे -1) सिनेमाचे एक तिकीट 50 रुपयांना मिळते तर 25 मुलांना सिनेमा पाहायचा असेल तर एकूण किती रुपये लागतील?</p> <p>2) एका बरणीत 35 चेंडू मावतात तर अशा 15 बरणींमध्ये एकूण किती चेंडू मावतील?</p> <p>6) चौकट पद्धती नंतर उभ्या मांडणीत गुणाकाराची मांडणी करून गुणाकार करा.</p> <p>7) यासाठी एकक, दशक, शतक, हजार, दशहजार असे स्तंभ तयार करून संख्या योग्य त्या स्तंभात लिहून गुणाकाराची मांडणी करा.</p> <p>8) तीन अंकी संख्येला दोन अंकी संख्येने गुणणे याचा सराव करा. यासाठी चौकट पद्धती व उभी मांडणी या दोन्हीचा वापर करा.</p> <p>9) तीन अंकी संख्येला दोन अंकी संख्येने गुणणे यासाठीची दैनंदिन जीवनातील उदाहरणे वापरा. जसे - एका खुर्चीची किंमत साडेसातशे रुपये आहे तर अशा 24 खुर्च्यांची एकूण किंमत किती असेल?</p> <p>१०) इयत्ता ४ थी पाठ्यपुस्तकाच्या लिंक चा वापर करून पान क्र. 76 ते 78 वरील उदाहरणे अभ्यासा.</p>
--	--	--	---

<p>04.71.01 दैनंदिन जीवनात संख्यांवरील क्रियांचा वापर करतात.</p> <p>04.71.04 विविध पद्धती वापरून एका संख्येला दुसऱ्या संख्येने भागतात.</p>	<p>भागाकार भाग १</p>	<p>इयत्ता ४ थी विषय गणित पाठ्यपुस्तक ई-बालभारती लिंक http://cart.ebalbharati.in/BalBooks/pdfs/401020004.pdf</p> <p>दीक्षा CONTENT लिंक https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209279262720252122?contentId=do_3130139977058467841135</p>	<p>फेब्रुवारी 4 था आठवडा</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) दोन अंकी संख्येला एक अंकी संख्येने भागणे याचा सराव करा. 2) निःशेष भाग जाणारी उदाहरणे प्रथम सोडून त्यानंतर बाकी राहणारी उदाहरणे सोडवा. 3) यासाठी पाठ्यपुस्तकातील पान क्रमांक 36 व 37 वरील उदाहरणांचा सराव करा. 4) भागाकाराची क्रिया केल्यानंतर भाज्य, भाजक, भागाकार व बाकी लिहा. 5) इयत्ता ४ थी पाठ्यपुस्तकाच्या लिंक चा वापर करून पान क्र. 79 वरील उदाहरणे सोडवा.
<p>04.71.01 दैनंदिन जीवनात संख्यांवरील क्रियांचा वापर करतात.</p> <p>04.71.04 विविध पद्धती वापरून एका संख्येला दुसऱ्या संख्येने भागतात.</p>	<p>भागाकार भाग 2</p>	<p>इयत्ता ४ थी विषय गणित पाठ्यपुस्तक ई-बालभारती लिंक http://cart.ebalbharati.in/BalBooks/pdfs/401020004.pdf</p>	<p>मार्च 1 ला आठवडा</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) तीन अंकी संख्येला एक अंकी संख्येने भागतांना प्रथम शतक पाटी, दशक दांडे व सुटे यांचा उपयोग करा. 2) त्यानंतर नाणी व नोटांचा उपयोग करून भागाकार करा. 3) त्यानंतर भागाकाराची रीतीने मांडणी करून भागाकाराची उदाहरणे सोडवावी. 4) प्रथम निःशेष भाग जाणारी उदाहरणे प्रथम सोडून त्यानंतर बाकी राहणारी उदाहरणे सोडवा. 5) भागाकार करताना शून्याचा भाग जात असेल तर शून्य

			<p>दीक्षा CONTENT लिंक</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209279262720252122?contentId=do_3130139977160130561250</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209279262720252122?contentId=do_3130139980332400641161</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209279262720252122?contentId=do_3130139980424888321209</p>		<p>भागाकारात योग्य स्थानी लिहावे.</p> <p>6)भागाकाराच्या उदाहरणांचा सराव करण्यासाठी दैनंदिन व्यवहारात वापरली जाणारी उदाहरणे घ्यावी.</p> <p>जसे -1) एका शाळेत 160 विद्यार्थी आहेत जर 5 विद्यार्थ्यांचा एक गट करून प्रती गट 1 झाड लावायचे असेल तर एकूण किती झाडे लावता येतील?</p> <p>2)120 रुपये 6 मुलांना समान द्यायचे असल्यास प्रत्येकाला किती रुपये मिळतील?</p> <p>6) इयत्ता ४ थी पाठ्यपुस्तकाच्या लिंक चा वापर करून पान क्र. 80 ते 82 वरील उदाहरणे सोडवा.</p>
	चित्रालेखावरून अनुमान काढतात.	चित्रालेख	<p>इयत्ता ४ थी विषय गणित पाठ्यपुस्तक ई-बालभारती लिंक</p> <p>http://cart.ebalbharati.in/BalBooks/pdfs/40102</p>	मार्च 2 रा आठवडा	<p>1) चित्रालेख काढण्यासाठी प्रथम माहिती ती गोळा करावी.</p> <p>2) माहिती गोळा केल्यानंतर एक चित्र म्हणजे एक वस्तू जसे - गावामध्ये असलेली दुकाने किराण्याची दुकाने, स्टेशनरी दुकाने, कापडाची दुकाने याप्रमाणे दुकानांची संख्या मोजून एका दुकानासाठी एक चित्र याप्रमाणे</p>

			<p>0004.pdf</p> <p>दीक्षा CONTENT लिंक https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209279262720252122?contentId=do_3130139988567900161136 https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209279262720252122?contentId=do_3130139988669972481225</p>		<p>चित्रांमध्ये दुकानांच्या संख्येची मांडणी करावी .</p> <p>3) गावातील दुकानांची संख्या अधिक असल्यास दोन दुकानांमिळून एक चित्र किंवा तीन दुकानांमिळून एक चित्र अशा पद्धतीने गटाने चित्रांची मांडणी करावी.</p> <p>4) समजा किराणा दुकानाची 20 दुकाने गावात आहे तर 20 चित्रे काढण्याऐवजी 4 दुकानांमिळून 1 चित्र अशी केवळ पाचच चित्र काढावे लागेल.</p> <p>या प्रकारच्या मांडणीचा सराव करून घ्यावा. चित्रालेखात दिलेल्या माहिती ती वरून अर्थनिर्वचन करा.</p> <p>जसे 1 खुर्ची = 5 खुर्च्या असे प्रमाण असेल व एका ओळीत 3 चित्र काढले असेल</p> <p>तर $5 \times 3 = 15$ खुर्च्या आहेत असा त्याचा अर्थ होतो.</p> <p>6) इयत्ता ४ थी पाठ्यपुस्तकाच्या लिंक चा वापर करून पान क्र. 85 व 86 वरील उदाहरणे सोडवा.</p>
<p>04.71.09 टाईलिंगसाठी वापरता येतील असे आकार शोधतात.</p> <p>04.71.19 गुणाकार व भागाकारातील आकृतिबंध (9 च्या पटीपर्यंत) ओळखतात.</p>	आकृतिबंध	<p>इयत्ता ४ थी विषय गणित पाठ्यपुस्तक ई-बालभारती लिंक http://cart.ebalbharati.in/BalBooks/pdfs/401020004.pdf दीक्षा CONTENT लिंक https://diksha.gov.in/pl</p>	<p>मार्च 3 रा आठवडा</p>	<p>1) भौमितिक आकारांचा आकृतिबंध वेगवेगळ्या प्रकारच्या ने तयार करा.</p> <p>2) दिलेला आकृतिबंध पुढे विस्तार करा.</p> <p>3) मध्ये रिकामी जागा असेल तर त्या जागेत काय येईल याचा अंदाज लावून ती जागा भरा.</p> <p>4) वेगवेगळे भौमितिक आकार एकापुढे एक ठेवून आकृतिबंध तयार करा.</p>	

		ay/collection/do_312528209279262720252122?contentId=do_3130139991396679681203 https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209279262720252122?contentId=do_3130139991530700801168		<p>5) विविध मुक्त हस्त आकृत्यांच्या सहाय्याने आकृतीबंध तयार करा.</p> <p>6) घरामधील, शेतावरील, गावाकडील वेगवेगळ्या आकृतिबंधाचे निरीक्षण करा.</p> <p>7) आकृतीबंधाचा वापर करून नक्षी तयार करा.</p> <p>8) वेगवेगळे ठोकळे जोडून टाईलिंग करा.</p> <p>9) पाढ्यांचा आकृतिबंध पहा. जसे 5 चा पाढा. एककस्थानी 5 आणि 0 हे दोनच अंक एका पुढे एक येतात</p> <p>10). वेगवेगळ्या पाढ्यांमधील आकृतीबंध पाहून पाढा पुढे विस्तारित करा.</p> <p>11) इयत्ता ४ थी पाठ्यपुस्तकाच्या लिंक चा वापर करून पान क्र. 87 ते 88 वरील उदाहरणे सोडवा.</p>
	उजळणी व सराव			<p>मार्च 4 था ,5 वा आठवडा</p> <p>माहे डिसेंबर 2020 ते मार्च 2021 पर्यंतच्या कृतींचा सराव करावा.</p>

महाराष्ट्र शासन



राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद , महाराष्ट्र पुणे

इयत्ता : चौथी

माहे : डिसेंबर 2020 ते एप्रिल - 2021

विषय - इंग्रजी मराठी माध्यम

विषय	कालावधी	पाठाचे नाव	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	अध्ययन अध्यापन स्रोत	विद्यार्थी कृती
English	December Week -1	Good Habits	04.17.01 Listens attentively to announcement and notes the message. 04.17.07 Reads English seen in the surroundings with understanding and at reasonable speed.	https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3125340740358963211824 https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3130143324180807681302	Download "My English book four" using this link Listen, read aloud, copy and remember. ऐका ,मोठयाने वाचा, पाहून लिहा आणि लक्षात ठेवा. पान -48
		Word building	04.17.09 Guesses the meaning of words, phrases, sentences from the context and solves simple crossword puzzles, builds word chain etc.	1) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_31225342220973670421885 2) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_31225342220973670421885	Use the letters to make words.

				648591360142882?contentId=do_31301433242941849_61303	अक्षरे वापरून शब्द बनवा. पान -49
		A Garden of Words	<p>04.17.02 Guesses the meaning of words, phrases and sentences from the context.</p> <p>04.17.10 Reads and finds the meaning of new words from a dictionary for reference. Looks up the spelling of words from a dictionary.</p>	<p>1) https://diksa.gov.in/play/collection/do_312526596_648591360142882?contentId=do_31225342187890278_421882</p> <p>2) https://diksa.gov.in/play/collection/do_312526596_648591360142882?contentId=do_31301433244105932_81308</p>	<p>1. Listen carefully and tick off the words in your table. Page - 50</p> <p>* always * churn * dreaming * gently * market * nice * price * should * soft * surprise * toss</p> <p>2. Find words that end with : ing d</p> <p>3. You can use some of the words to give an order. Find at least three of them. Example: 'Buy!'</p> <p>4. Find the smaller words in these words : * does * creamy * carrying * golden</p> <p>5. Use the letters in these words to make other words :</p> <p>* dreaming * market * surprise</p> <p>Example : * bought - but, hut, hot,</p>

					tub, etc.
December Week -2	Maya's Dream	04.17.01 Listens attentively to announcement and notes the message. 04.17.14 Reads English seen in the surroundings with understanding and reasonable speed on the classroom walls, notice boards, in posters and in advertisements	1) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596/648591360142882?contentId=do_31225336976257024011788 2) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596/648591360142882?contentId=do_313014332452143104137	1. Listen and read with me एका आणि माझ्याबरोबर वाचा. पान -51 -52 2. Guess the meaning of the following words. खालील शब्दांचे अर्थ अंदाजाने सांगा. * milkmaid * churn * jerk * spilled 3. Write the steps in Maya's dream from 'milk to earrings'. 4. Choose any 3-4 lines from the story and enact them.	
	Building Sentences	04.17.23 Describes things, pictures, events, etc. in English using simple and	1) https://diksha.gov.in/play	1. Choose one word / phrase from each house and make meaningful sentences.	

			short sentences.	/collection/do_312526596_648591360142882?contentId=do_31225337983803392_011800 2) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596_648591360142882?contentId=do_313014332463071232_1191	प्रत्येक घरातील एक शब्द / शब्दगट निवडा आणि अर्थपूर्ण वाक्ये तयार करा. पान -53 2. Choose one word/phrase from each house and make meaningful sentences.
		Messages	04.17.07 Reads English seen in the surroundings with understanding and at reasonable speed 04.17.12 Uses punctuation marks appropriately in reading aloud with intonation and pauses such as question marks, comma and full stop.	1) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596_648591360142882?contentId=do_31225337926897664_011797 2) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596_648591360142882?contentId=do_313014332740829184_1255	1.Listen and read with me ऐका आणि माझ्याबरोबर वाचा. पान -54-55
	December	From the	04.17.13 Writes informal	1) https://diksha.gov.in/play	

	Week -3	Postbox - 2	<p>letters or messages with a meaningful representation.</p> <p>04.17.21 Writes a continuous and meaningful passage.</p>	<p>/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_31225337481048883221845</p> <p>2) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3130143327531089921339</p>	<p>Read the following and write your own messages.</p> <p>खालील संदेश वाचा आणि तुम्ही तुमचे संदेश लिहा. पान -56</p>
	December Week -3	Group Telephone	<p>04.17.07 Reads English seen in the surroundings with understanding and at reasonable speed</p> <p>04.17.04 Participates and enacts in role play, short skits, playlets with interest.</p>	<p>1) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_31225340733203251211823</p> <p>2) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3130143330231173121309</p>	<p>Read, practise and speak.</p> <p>वाचा , सराव करा आणि बोला. पान - 57</p>

		Clouds	04.17.03 Enjoys and recites poems, songs and rhymes with proper actions, rhythm and appropriate expressions	<p>1) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_31225342178690662421881</p> <p>2) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3130143330367651841282</p>	<p>Listen, repeat. Read aloud and sing.</p> <p>कविता ऐका, म्हणा. मोठयाने वाचा आणि चालीवर म्हणा . पान -58</p>
December Week -4	The Man who Cried Wolf	04.17.12 Uses punctuation marks appropriately in reading aloud with intonation and pauses such as question marks, comma and full stop.	<p>1) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_31225342211635609621884</p> <p>2) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3130143333053153281283</p>	<p>1. Listen and read aloud with me ऐका आणि माझ्याबरोबर वाचा. Page - 59,60,61,62</p> <p>2. Guess the meaning of the words. Page -62 शब्दांचे अर्थ अंदाजाने सांगा.</p> <p>3. Answer the questions orally. प्रश्नांची तोंडी उत्तरे द्या.</p>	

		Minding the Class	<p>04.17.06 Listens and responds attentively to stories, narrations, descriptions etc. in English and follows the meaning</p> <p>04.17.17 Participates in a conversation and speaks briefly on a familiar topic.</p>	<p>1) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_31225340787896320021865</p> <p>2) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3130143333156700161256</p>	<p>Listen, learn and enact.</p> <p>ऐका , शिका आणि सादर करा. पान - 63</p> <p>दिलेल्या सूचनांचा वापर बोलण्यात करा.</p>
	January Week -1	Change	<p>04.17.04 Participates and enacts in role play, short skits, playlets with interest.</p>	<p>1) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_312604616750080000112850</p> <p>2) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3130143333282365441310</p>	<p>1. Listen, repeat. Read aloud and sing. कविता ऐका , म्हणा. मोठयाने वाचा आणि चालीवर म्हणा. पान 64</p> <p>2. Change the letters in the following words and make a new word. Examples: by g my, in g it, is. * up * to * he * of * the * has</p>

					<p>* find</p> <p>3. Find the smaller words in these bigger words.</p> <p>* caterpillar * spins * himself * asleep * butterfly</p>
		Changing Sentences	04.17.09 Guesses the meaning of words, phrases, sentences from the context and solves simple crossword puzzles, builds word chain etc	<p>1) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3122479192716328962516</p> <p>2) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3130143333472501761283</p>	<p>1. Read and change the sentences. वाक्ये वाचा आणि बदला. पान -65</p> <p>2. Find other short sentences in the book and try to change them. पुस्तकातील इतर छोटी वाक्ये शोधा आणि त्यात किती बदल करता येतो, ते पहा.</p>
January Week -2	A Garden of Words	04.17.10 Reads and finds the meaning of new words from a dictionary for reference. Looks up the spelling of words from a	<p>1) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3122505945000673281633</p>	पान 66 वरील सर्व शब्दांचे मोठ्याने वाचन करा व त्याखालील स्वाध्याय सोडवा.	

			dictionary. 04.17.02 Guesses the meaning of words, phrases and sentences from the context.	2) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_313014333617045504138	
		The Golden Fish	04.17.01 Listens attentively to announcement and notes the message. 04.17.14 Reads English seen in the surroundings with understanding and reasonable speed on the classroom walls, notice boards, in posters and in advertisements	1) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3122485217644789761511 2) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3130143336291123201268 3) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3130143336406302721269	1. Listen carefully and read with me. लक्ष देउन ऐका आणि माझ्याबरोबर वाचा. पान -67-68-69-70 2. Read the following words and write at least one sentence about each. For example: Hut: The hut was near the sea.

		Circles – 4	04.17.01 Listens attentively to announcement and notes the message. 04.17.17 Participates in a conversation and speaks briefly on a familiar topic.	1) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596_648591360142882?contentId=do_31260461730461286_4218993	1. Listen, speak and use. ऐका , बोला आणि वापरा. पान -70
	January Week -3	From the Postbox – 3	04.17.13 Writes informal letters or messages with a meaningful representation. 04.17.21 Writes a continuous and meaningful passage.	1) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596_648591360142882?contentId=do_312248517410889728_2560 2) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596_648591360142882?contentId=do_313014333653417984_1340	Read the following and write your own messages. पान -71 वरील संदेश वाचा आणि तुम्ही तुमचे संदेश लिहा.
		At the Bottom of the	04.17.01 Listens attentively to announcement and notes	1) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596_648591360142882?contentId=do_31260461770907648	Listen carefully and read with me.

		Ocean	<p>the message.</p> <p>04.17.06 Listens and responds attentively to stories, narrations, descriptions etc. in English and follows the meaning</p>	<p>0112852</p> <p>2) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3130143336643297281311</p>	<p>पान -72 वरील मजकूर प्रथम ऐका व नंतर सोबत वाचा.</p> <p>पान 73 वरील चित्र काढा व त्याला नांवे द्या.</p>
January Week -4	A Visit to a Garden	<p>04.17.01 Listens attentively to announcement and notes the message.</p> <p>04.17.10 Reads and finds the meaning of new words from a dictionary for reference. Looks up the spelling of words from a dictionary.</p>	<p>1) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3122485190537134081510</p> <p>2) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3130143336791818241312</p>	<p>1. Listen carefully, read with me and learn.</p> <p>लक्ष देउन ऐका आणि माझ्याबरोबर वाचा आणि शिका. पान -74-75</p>	

		Riddles	04.17.03 Enjoys and recites poems, songs and rhymes with proper actions, rhythm and appropriate expressions	<p>1) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3123374738001920021303</p> <p>2) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3130143336889712641304</p>	<p>1. Listen carefully, read and sing with me</p> <p>लक्षपूर्वक ऐका ,वाचा आणि माझ्याबरोबर चालीवर म्हणा. पान - 76</p> <p>2. तुम्ही तुमची नवीन कोडी तयार करा.</p>
February Week -1	An Action Rhyme	04.17.03 Enjoys and recites poems, songs and rhymes with proper actions, rhythm and appropriate expressions	04.17.23 Describes things, pictures, events, etc. in English using simple and short sentences.	<p>1) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3122486473038315521519</p> <p>2) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3130143337113026561255</p>	<p>Listen, sing and enact.</p> <p>कविता ऐका, चालीवर म्हणा आणि सादर करा. पान -77</p> <p>पान 77 वरील प्रकल्प कार्य पूर्ण करा.</p>

		The Kingdom of Plants	<p>04.17.01 Listens attentively to announcement and notes the message.</p> <p>04.17.14 Reads English seen in the surroundings with understanding and reasonable speed on the classroom walls, notice boards, in posters and in advertisements</p>	<p>1) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596_648591360142882?contentId=do_31262294600545075_22770</p> <p>2) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596_648591360142882?contentId=do_31301433371955200_01257</p>	<p>1. Listen carefully and read with me.</p> <p>लक्ष देउन ऐका आणि माड्याबरोबर वाचा. पान – 78-79</p> <p>2. List the names of different types of plants.</p> <p>वेगवेगळ्या वनस्पतींची नावांची यादी करा.</p> <p>3. Draw pictures to show the following :</p> <p>* stem * branch * trunk * bush * leaf * thorn</p> <p>चित्र काढून त्यात वरील नावे द्या. पान -79</p>
February Week -2	I want to tell you...	<p>04.17.01 Listens attentively to announcement and notes the message.</p> <p>04.17.07 Reads English</p>	<p>1) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596_648591360142882?contentId=do_312250578129813504_2666</p> <p>2) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596</p>	<p>Listen and read aloud.</p> <p>ऐका आणि मोठ्याने वाचा. पान -80</p>	

			seen in the surroundings with understanding and at reasonable speed	648591360142882?contentId=do_313014333988872192_1284	
		A Garden of Words	04.17.10 Reads and finds the meaning of new words from a dictionary for reference. Looks up the spelling of words from a dictionary. 04.17.02 Guesses the meaning of words, phrases and sentences from the context.	1) https://diksa.gov.in/play/collection/do_312526596_648591360142882?contentId=do_31225059963097088_01644 2) https://diksa.gov.in/play/collection/do_312526596_648591360142882?contentId=do_31301433400095539_21313	पान -81 वरील सर्व शब्द मोठ्याने वाचा व त्यावरील सर्व स्वाध्याय सोडवा.
February Week -3	A Never-ending Story	04.17.10 Reads and finds the meaning of new words from a dictionary for reference. Looks up the	1) https://diksa.gov.in/play/collection/do_312526596_648591360142882?contentId=do_31225058519774822_42668	1. Listen carefully, read with me and learn.	

		<p>spelling of words from a dictionary.</p> <p>04.17.01 Listens attentively to announcement and notes the message.</p>	<p>2) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596_648591360142882?contentId=do_31301433402871808_01284</p> <p>3) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596_648591360142882?contentId=do_31301433404885401_61285</p>	<p>लक्ष देउन ऐका आणि माझ्याबरोबर वाचा .</p> <p>पान -82 -83</p> <p>2. Try to solve activities on page -84</p> <p>पान 84 वरील स्वाध्याय सोडवण्याचा प्रयत्न करा.</p>
	<p>Five Fluffy Little Robins</p>	<p>04.17.01 Listens attentively to announcement and notes the message.</p> <p>04.17.03 Enjoys and recites poems, songs and rhymes with proper actions, rhythm and</p>	<p>1) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596_648591360142882?contentId=do_31225064982563225_62727</p> <p>2) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596_648591360142882?contentId=do_313014334315945984_1305</p>	<p>1. Listen, repeat. Read aloud and sing. कविता ऐका ,म्हणा. मोठयाने वाचा आणि चालीवर म्हणा. पान 85</p> <p>2. Complete the following in as many different ways as possible.</p>

			appropriate expressions		It was time to..... It's far too.....
February Week -4	Good Manners	04.17.17 Participates in a conversation and speaks briefly on a familiar topic.	<p>1) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3122507061402091521725</p> <p>2) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3130143343290941441192</p>	<p>1. Learn, practise and use. शिका , सराव करा आणि वापरा. पान - 86</p> <p>2. Make as many meaningful sentences from the table as you can. पान 86</p> <p>3. Read aloud the sentences you make. Form pairs. Then imagine the remaining conversation and present it.</p>	
	Order, Order!	04.17.22 Writes a description of a given process.	<p>1) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3122507061402091521725</p>	<p>1. Listen, read and do. ऐका,वाचा आणि करा. पान -87</p> <p>2. Make the following lists</p>	

			04.17.23 Describes things, pictures, events, etc. in English using simple and short sentences.	2) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3130143343424061441285	putting 5-8 items in each list. * Fruits * Vegetables * Things in your school bag * Birds * Animals * Colours
February Week -4	Time to Laugh	04.17.03 Enjoys and recites poems, songs and rhymes with proper actions, rhythm and appropriate expressions	1) https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3130143343533588481314	Read and enjoy. मजने वाचा. आनंद घ्या .	
March	Revision		Good Habits https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3130143324180807681302 Word building https://diksha.gov.in/play/colle	Click on given links, watch videos carefully and do practice. दिलेल्या सर्व लिंक वापरून व्हीडीओ काळजीपूर्वक पहा व सराव करा.	

				<p>ction/do_312526596648591360142882?contentId=do_31225342220973670421885</p> <p>A Garden of Words</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3130143324410593281308</p> <p>Maya's Dream</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_313014332452143104137</p> <p>Building Sentences</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3130143324630712321191</p> <p>Messages</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3130143327408291841255</p> <p>Group Telephone</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_31225340733203251211823</p> <p>The Man who Cried Wolf</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_31225342211635609621884</p> <p>Minding the Class</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3130143333156700161256</p>	
--	--	--	--	---	--

			<p>Unit Five</p> <p>Change</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3130143333282365441310</p> <p>Changing Sentences</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3130143333472501761283</p>	
	April	Revision	<p>A Garden of Words</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3130143333617045504138</p> <p>The Golden Fish</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_31252659664859136014</p>	<p>Click on given links, watch videos carefully and do practice.</p> <p>दिलेल्या सर्व लिंक वापरून व्हीडीओ काळजीपूर्वक पहा व सराव करा.</p>

				<p>2882?contentId=do_3130143336406302721269</p> <p>Circles – 4</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_312604617304612864218993</p> <p>A Visit to a Garden</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3122485190537134081510</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3130143336791818241312</p> <p>Unit Six</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>An Action Rhyme</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3130143337113026561255</p> <p>The Kingdom of Plants</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3130143337195520001257</p> <p>A Garden of Words</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3122505996309708801644</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_313014334009553921313</p>	<p>Click on given links, watch videos carefully and do practice.</p> <p>दिलेल्या सर्व लिंक वापरून व्हीडीओ काळजीपूर्वक पहा व सराव करा.</p>
--	--	--	--	--	--

				<p>A Never-ending Story</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3130143340488540161285</p> <p>Good Manners</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3122507061402091521725</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3130143343290941441192</p> <p>Order, Order!</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596648591360142882?contentId=do_3130143343424061441285</p>	
--	--	--	--	--	--



महाराष्ट्र शासन

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे -30

इयत्ता : चौथी माहे : डिसेंबर 2020 ते मार्च 2021

विषय	कालावधी	आठवडा	पाठाचे नाव	उपघटक	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	अध्ययन अध्यापन स्रोत	विद्यार्थी कृती
परिसर अभ्यास भाग 1	डिसेंबर	1	१४. नकाशा आणि खुणा	नकाशामध्ये नैसर्गिक, मानवनिर्मित घटक ओळखणे	04.95A.10	https://bit.ly/14NakashaAniKhu na1	1.तुमच्या घराच्या परिसरात असलेल्या घटकाची यादी करा. या घटकाचे निसर्गनिर्मित व मानवनिर्मित असे वर्गीकरण करून वहीमध्ये लिहा.
परिसर अभ्यास भाग 1	डिसेंबर	2	१४. नकाशा आणि खुणा	नकाशा तयार करताना विशिष्ट खुणांचा वापर	04.95A.10	https://bit.ly/14NakashaAniKhu na2	2.तुमच्या गावाचा/वाडीचा/गल्लीचा आराखडा वहीमध्ये तयार करा.
परिसर अभ्यास भाग 1	डिसेंबर	3	१५.माझा जिल्हा माझे राज्य	राज्याची प्राकृतिक रचना, पिकामधील विविधता,	04.95A.10 व 04.95A.15 व 04.95A.16	पाठ्यपुस्तक	माझा जिल्हा माझे राज्य या घटकाचे वाचन करा. पाठ्यपुस्तक पान क्रं. 98 वरील ' जरा डोके चालवा ' ही कृती पूर्ण करा.

				सणोत्सवामधील विविधता.			
परिसर अभ्यास भाग 1	डिसेंबर	4	१५.माझा जिल्हा माझे राज्य	राज्याची प्राकृतिक रचना, पिकामधील विविधता, सणोत्सवामधील विविधता.	04.95A.10 व 04.95A.15 व 04.95A.16	पाठ्यपुस्तक	माझा जिल्हा माझे राज्य या घटकाचे वाचन करा. पाठ्यपुस्तक पान क्रं. 98 वरील ' जरा डोके चालवा ' ही कृती पूर्ण करा.
परिसर अभ्यास भाग 1	डिसेंबर	5	१६. दिवस व रात्र	दिवस आणि रात्र	04.95A.09	https://bit.ly/16DivasVRatra	पाठ्यपुस्तक पान क्रं. 104 वरील स्वाध्याय वहीमध्ये सोडवा.
परिसर अभ्यास भाग 1	जानेवारी	1	१६. दिवस व रात्र	दिवस आणि रात्र	04.95A.09	https://bit.ly/16DivasVRatra	पाठ्यपुस्तक पान क्रं. 104 वरील स्वाध्याय वहीमध्ये सोडवा.
परिसर अभ्यास भाग 1	जानेवारी	2	१७.माझी जडणघडण	जडणघडण , नातेवाईकाची भूमिका	04.95A.02	https://bit.ly/17MaziJadanghada	1.बाबा आमटे यांच्या कार्याविषयी अधिक माहिती मिळवा व वहीमध्ये लिहा. 2.तुमच्या आईवडीलांकडून आणि नातेवाईकांकडून कोणकोणत्या गोष्टी शिकलात ते वहीमध्ये लिहा.
परिसर अभ्यास भाग 1	जानेवारी	3	१७.माझी जडणघडण	जडणघडण , नातेवाईकाची भूमिका	04.95A.02	https://bit.ly/17MaziJadanghada	1.बाबा आमटे यांच्या कार्याविषयी अधिक माहिती मिळवा व वहीमध्ये लिहा. 2.तुमच्या आईवडीलांकडून आणि नातेवाईकांकडून कोणकोणत्या गोष्टी शिकलात ते वहीमध्ये लिहा.

परिसर अभ्यास भाग 1	जानेवारी	4	१८. कुटुंब आणि शेजारात होत असलेले बदल	कुटुंबातील सदस्य, त्यांच्यातील बदल. सामाजिक संबंध.	04.95A.03 व 04.95A.12	https://bit.ly/18kutumbAniShej	घटकाचे वाचन करा.आईवडील आजी-आजोबा यांना विचारून तुमच्या कुटुंबाविषयी पाठ्यपुस्तक पान क्रं. 110 वरील प्रश्नांच्या आधारे माहिती मिळवा.
परिसर अभ्यास भाग 1	जानेवारी	5	१८. कुटुंब आणि शेजारात होत असलेले बदल	कुटुंबातील सदस्य, त्यांच्यातील बदल. सामाजिक संबंध.	04.95A.03 व 04.95A.13	https://bit.ly/18kutumbAniShej	घटकाचे वाचन करा. आईवडील आजी-आजोबा यांना विचारून तुमच्या कुटुंबाविषयी पाठ्यपुस्तक पान क्रं.110 वरील प्रश्नांच्या आधारे माहिती मिळवा.
परिसर अभ्यास भाग 1	फेब्रुवारी	1	१९. माझी आनंददायी शाळा	शाळा, आनंदायी परिसर	04.95A.14	https://bit.ly/19MaziAnandDai	शाळेत शिकण्यासोबत तुम्ही इतर कोणकोणत्या गोष्टी करता ते वहीमध्ये लिहा.
परिसर अभ्यास भाग 1	फेब्रुवारी	2	२०. माझी जबाबदारी आणि संवेदनशीलता	विशेष गरजा असणाऱ्या व्यक्तीविषयी माझी जबाबदारी	04.95A.12 व 04.95A.14	https://bit.ly/20MaziJababdarih	या आठवड्यात तुम्ही आईला घरकामात कोणकोणती मदत केली याची नोंद वहीमध्ये करा.

परिसर अभ्यास भाग 1	फेब्रुवारी	3	२०. माझी जबाबदारी आणि संवेदनशीलता	खुणांची भाषा	04.95A.12 व 04.95A.14	https://bit.ly/20MaziJababadari <u>2</u>	पाठ्यपुस्तक पान क्रं.124 व 125 वरील खुणांच्या भाषेचे निरीक्षण करा. चित्रात दिलेली ब्रेल लिपीतील चिन्हे वापरून तुमचे नाव लिहा. खुणांच्या भाषेतील चिन्हे वापरून तुमचे नाव व पत्ता आईवडीलांना सांगून दाखवा.
परिसर अभ्यास भाग 1	फेब्रुवारी	4	२१. समूहजीवनासाठी व्यवस्थापन	समूहजीवन व व्यवस्थापन	04.95A.12	https://bit.ly/21Samuhjivanasat <u>hi</u>	1.रस्त्यावरून जाताना वाहतुकीच्या कोणत्या नियमाचे पालन करावे ते लिहा. 2.पाठ्यपुस्तक पान क्रं.128 वरील सूचनांच्या आधारे तुमच्या अभ्यासाचे व्यवस्थापन तयार वहीमध्ये करा.
परिसर अभ्यास भाग 1	मार्च	1	२२. वाहतूक व संदेशवहन	वाहतूक साधनांची माहिती	04.95A.06	पाठ्यपुस्तक	घटकाचे वाचन करा. मानवाने वाहतुकीच्या साधनात केलेल्या प्रगतीची माहिती वहीमध्ये लिहा.
परिसर अभ्यास भाग 1	मार्च	2	२३. नैसर्गिक आपत्ती	नैसर्गिक आपत्ती, अवकाळी पाऊस	04.95A.09	https://bit.ly/23NaisargikApattil	1.अवकाळी पावसामुळे कोणते नुकसान होते ते वहीमध्ये लिहा.
परिसर अभ्यास भाग 1	मार्च	3	२३. नैसर्गिक आपत्ती	पूर,भूकंप, त्सुनामी	04 .95A.09	https://bit.ly/23NaisargikApattil <u>2</u>	नैसर्गिक आपत्तीची माहिती वहीमध्ये लिहा.

परिसर अभ्यास भाग 1	मार्च	4	२४. आपण परिसर धोक्यात आणत आहोत का	माणसाचा विकास , लोकसंख्येतील वाढ	04.95A.13	https://bit.ly/24ApanParisar	1.कारखान्यात वापरून दुषित झालेले पाणी नदीत सोडतात त्यामुळे आसपासच्या लोकांना काय त्रास होत असेल? 2 वाहतुकीच्या आधुनिक साधनांमुळे कोणते फायदे होतात? या प्रश्नाची उत्तर वहीमध्ये लिहा
परिसर अभ्यास भाग 1	मार्च	5	२४. आपण परिसर धोक्यात आणत आहोत का	जमिनीतील पाणी आटत चालले	04.95A.13	पाठ्यपुस्तक	तुम्ही अनुभवलेल्या नैसर्गिक आपत्तीविषयी थोडक्यात माहिती वहीमध्ये लिहा.
परिसर अभ्यास भाग 1	एप्रिल	१	सराव				
परिसर अभ्यास भाग 1	एप्रिल	२	संकलित मूल्यमापन 2				



महाराष्ट्र शासन
राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे
सामाजिक शास्त्र विभाग
इयत्ता : ४ थी माहे : डिसेंबर, २०२०

विषय	कालावधी	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन अध्यापन स्रोत	विद्यार्थी कृती
शिवछत्रपती (परिसर अभ्यास भाग-2)	आठवडा पहिला (१ डिसेंबर ते ०५ डिसेंबर)		१०.शर्थीने खिंड लढविली	(प्रस्तावना, पन्हाळा जिंकला आणि आदिलशाहा चिडला) https://tinyurl.com/yxwulduq (पन्हाळगडाचा वेढा) https://tinyurl.com/y4qrt83n (शर्थीने खिंड लढवली) https://tinyurl.com/y5ljbbmv	<ul style="list-style-type: none">➤ शर्थीने खिंड लढविली या पाठाचे वाचन कर.➤ प्रस्तावना, पन्हाळा जिंकला आणि आदिलशाहा चिडला हा भाग पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ.➤ पन्हाळगडाचा वेढा याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ.➤ शर्थीने खिंड लढवली याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ.➤ बाजीप्रभूचा बाणेदारपणा याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ.

				(बाजीप्रभूचा बाणेदारपणा) https://tinyurl.com/yxpcop9p	
शिवछत्रपती (परिसर अभ्यास भाग-2)	आठवडा दुसरा (०७ डिसेंबर ते १२ डिसेंबर)		१०.शर्थीने खिंड लढविली	(शिवराय वेढ्यातून बाहेर) https://tinyurl.com/yyygb6ab (बाजीने शत्रूला रोखले) https://tinyurl.com/yyqdeoqg (बाजीचा पराक्रम) https://tinyurl.com/y6lks2bw	<ul style="list-style-type: none"> ➤ शिवराय वेढ्यातून बाहेर याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. ➤ बाजीने शत्रूला रोखले याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. ➤ बाजीचा पराक्रम याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. <p>उपक्रम-</p> <p>शिवरायांच्या सेवेमधील स्वामीनिष्ठ सेवकांची यादी करा.</p>

शिवछत्रपती (परिसर अभ्यास भाग-2)	आठवडा तिसरा (१४ डिसेंबर ते १९ डिसेंबर)		११.शायीस्ताखानाची फजिती	(प्रस्तावना) https://tinyurl.com/yxz2jds8 (फिरंगोजी नरसाळा) https://tinyurl.com/y6x7r9u9	<ul style="list-style-type: none"> ➤ शायीस्ताखानाची फजिती या पाठाचे वाचन कर. ➤ शायीस्ताखानाची फजिती या पाठाची प्रस्तावना पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. ➤ फिरंगोजी नरसाळा याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ.
शिवछत्रपती (परिसर अभ्यास भाग-2)	आठवडा चवथा (२१ डिसेंबर ते २६ डिसेंबर)		११.शायीस्ताखानाची फजिती	(धाडसी बेत) https://tinyurl.com/y48ekwcu (शायीस्ताखानाची खोड मोडली) https://tinyurl.com/y3pm5wan	<ul style="list-style-type: none"> ➤ धाडसी बेत याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. ➤ शायीस्ताखानाची खोड मोडली याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. <p>उपक्रम-</p> <p>लाल महालास भेट देण्यासाठी कच्चा आराखडा तयार कर व इंटरनेटवर शोध.</p>
शिवछत्रपती (परिसर अभ्यास	आठवडा पाचवा (२८ डिसेंबर ते		१२. पुरन्दरचा वेढा व तह	(सुरतेवर छापा) https://tinyurl.com/y4ywu4	<ul style="list-style-type: none"> ➤ पुरन्दरचा वेढा व तह या पाठाचे वाचन कर. ➤ सुरतेवर छापा याविषयी माहिती

भाग-2)	०२ जानेवारी)			<p>hw</p> <p>(पुरंदरला मुघलांचा वेढा)</p> <p>https://tinyurl.com/yx97mw6c</p> <p>(पुरंदरचा तह)</p> <p>https://tinyurl.com/yy6nxzdr</p>	<p>घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ.</p> <p>➤ पुरंदरला मुघलांचा वेढा याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ.</p> <p>➤ पुरंदरचा तह याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ.</p> <p>उपक्रम-</p> <p>तुमच्या परिसरातील किल्ल्याची माहिती मिळव.</p>
---------	--------------	--	--	--	--

इयत्ता : ४ थी माहे : जानेवारी, २०२१

विषय	कालावधी	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन अध्यापन स्रोत	विद्यार्थी कृती
शिवछत्रपती	आठवडा पहिला		१३.	(प्रस्तावना)	➤ बादशहाच्या हातावर तुरी दिल्या या पाठाचे वाचन कर.

<p>(परिसर अभ्यास भाग-2)</p>	<p>(०४ जानेवारी ते ०९ जानेवारी)</p>		<p>बादशहाच्या हातावर तुरी दिल्या</p>	<p>https://tinyurl.com/yxd3slmy (बादशाहाची दगलबाजी) https://tinyurl.com/y2se53s8</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ बादशहाच्या हातावर तुरी दिल्या या पाठाची प्रस्तावना पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. ➤ बादशाहाची दगलबाजी याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ.
<p>शिवछत्रपती (परिसर अभ्यास भाग-2)</p>	<p>आठवडा दुसरा (११ जानेवारी ते १६ जानेवारी)</p>		<p>१३. बादशहाच्या हातावर तुरी दिल्या</p>	<p>(पेटाच्यातून पसार झाले) https://tinyurl.com/y6lwfy58</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ पेटाच्यातून पसार झाले याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. <p>उपक्रम- शिवराय आग्र्याच्या सुटकेतून सुटून आल्याचे प्रसंगचित्र तयार कर.</p>
<p>शिवछत्रपती (परिसर अभ्यास भाग-2)</p>	<p>आठवडा तिसरा (१८ जानेवारी ते २३ जानेवारी)</p>		<p>१४. गड आला पण सिंह गेला</p>	<p>(प्रस्तावना) https://tinyurl.com/y2tq86nq</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ गड आला पण सिंह गेला या पाठाचे वाचन कर. ➤ गड आला पण सिंह गेला या पाठाची प्रस्तावना पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. ➤ आधी लग्न कोंढाप्याचे याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ.

				(आधी लग्न कोंढाण्याचे) https://tinyurl.com/y26a8hlo	
शिवछत्रपती (परिसर अभ्यास भाग-2)	आठवडा चवथा (२५ जानेवारी ते ३० जानेवारी)		१४. गड आला पण सिंह गेला	(कडयावरून गडावर) https://tinyurl.com/yxn4pjd4 (गड आला, पण सिंह गेला) https://tinyurl.com/y2drt2d2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ कडयावरून गडावर याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. ➤ गड आला, पण सिंह गेला याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. <p>उपक्रम- तुझ्या परिसरातील ऐतिहासिक वास्तूंची यादी कर.</p>

इयत्ता : ४ थी माहे : फेब्रुवारी, २०२१

विषय	कालावधी	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन अध्यापन स्रोत	विद्यार्थी कृती
शिवछत्रपती (परिसर अभ्यास भाग-२)	आठवडा पहिला (०१ फेब्रुवारी ते ०६ फेब्रुवारी)		१६. एक अपूर्व सोहळा	(राज्याभिषेक का केला?) https://tinyurl.com/yxlxwvpb (स्वराज्याची राजधानी) https://tinyurl.com/y2834bxs	<ul style="list-style-type: none">➤ एक अपूर्व सोहळा या पाठाचे वाचन कर.➤ राज्याभिषेक का केला? याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ.➤ स्वराज्याची राजधानी याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ.

शिवछत्रपती (परिसर अभ्यास भाग-2)	आठवडा दुसरा (०८ फेब्रुवारी ते १३ फेब्रुवारी)		१५. एक अपूर्व सोहळा	(राज्याभिषेक सोहळा) https://tinyurl.com/y26k97ue	➤ राज्याभिषेक सोहळा याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. उपक्रम- <ul style="list-style-type: none"> • विविध प्रकारच्या टपाल तिकिटांचा संग्रह कर. • इतरांच्या मदतीने राज्याभिषेक प्रसंगी पाडलेल्या नाण्यांची माहिती मिळव.
शिवछत्रपती (परिसर अभ्यास भाग-2)	आठवडा तिसरा (१५ फेब्रुवारी ते २० फेब्रुवारी)		१६. दक्षिणेतील मोहीम	(प्रस्तावना) https://tinyurl.com/yy94h28f (गोवळकोंडयाला भेट) https://tinyurl.com/yxz6uvmd	➤ दक्षिणेतील मोहीम या पाठाचें वाचन कर. ➤ दक्षिणेतील मोहीम या पाठाची प्रस्तावना पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. ➤ गोवळकोंडयाला भेट याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ.
शिवछत्रपती (परिसर अभ्यास भाग-2)	आठवडा चवथा (२२ फेब्रुवारी ते २७ फेब्रुवारी)		१६. दक्षिणेतील मोहीम	(व्यंकोजीराजांची भेट) https://tinyurl.com/yybc7qbk	➤ व्यंकोजीराजांची भेट याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ.

					<p>उपक्रम-</p> <p>शिवराय व च्यंकोजीराजे यांच्या भेटीचे संवाद तयार कर.</p>
--	--	--	--	--	---

इयत्ता : ४ थी माहे : मार्च, २०२१

विषय	कालावधी	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन अध्यापन स्रोत	विद्यार्थी कृती
शिवछत्रपती (परिसर अभ्यास भाग-२)	आठवडा पहिला (०१ मार्च ते ०६ मार्च)		१७. गडकोटांचे आणि आरमाराचे व्यवस्थापन	(मराठ्यांचे आरमार) https://tinyurl.com/y2v2e8o7	<ul style="list-style-type: none"> ➤ मराठ्यांचे आरमार या पाठाचे वाचन कर. ➤ मराठ्यांचे आरमार याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ.
शिवछत्रपती (परिसर अभ्यास भाग-२)	आठवडा दुसरा (०८ मार्च ते १३ मार्च)		१७. गडकोटांचे आणि आरमाराचे व्यवस्थापन		<p>उपक्रम-</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ पाठातील जहाजांची व किल्ल्यांची नावे शोध व वहीत लिही. ➤ शिवाजी महाराजांच्या आरमारातील जहाजांचे प्रकार सांग. उदा. गुराब, गलबत, पाल, मचवा, नाव, होडी.

					<ul style="list-style-type: none"> ➤ स्वतंत्र भारताच्या आरमारातील जहाजांची नावे सांग. ➤ भारतीय नौदलातील युद्धनौकांविषयी माहिती मिळव.
शिवछत्रपती (परिसर अभ्यास भाग-2)	आठवडा तिसरा (१५ मार्च ते २० मार्च)		१८. लोककल्याणका री स्वराज्याचे व्यवस्थापन	(लोककल्याणकारी स्वराज्याचे व्यवस्थापन) https://tinyurl.com/y3qeb btq	<ul style="list-style-type: none"> ➤ लोककल्याणकारी स्वराज्याचे व्यवस्थापन या पाठाचे वाचन कर. ➤ लोककल्याणकारी स्वराज्याचे व्यवस्थापन याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ.
शिवछत्रपती (परिसर अभ्यास भाग-2)	आठवडा चवथा (२२ मार्च ते २७ मार्च)		१८. लोककल्याणका री स्वराज्याचे व्यवस्थापन		उपक्रम- <ul style="list-style-type: none"> ➤ छत्रपती शिवरायांनी लोककल्याणकारी कोणकोणती कामे केली त्यांची माहिती मिळव. ➤ पाठ्यपुस्तकातील 'आज्ञापत्रातील पर्यावरण रक्षण' हा भाग मोठ्या अक्षरांत लिहून त्याचा तक्ता तयार करा ➤ तुमच्या गावातील/परिसरातील बाजारपेठेचे नाव सांगा. ➤ बाजारपेठेला ते नाव का पडले असेल,त्याची माहिती सांगा ➤ तुमच्या शाळेच्या परिसरात तुम्ही कोणती झाडे लावली आहेत, त्यांचे जतन तुम्ही कसे करता ते

					सांग.
--	--	--	--	--	-------

इयत्ता : ४ थी माहे : एप्रिल, २०२१

विषय	कालावधी	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठचे नाव	अध्ययन अध्यापन स्रोत	विद्यार्थी कृती
शिवछत्रपती (परिसर अभ्यास भाग-२)	आठवडा पहिला (०५ एप्रिल ते १० एप्रिल)	आकारिक व संकलित चाचणी क्रमांक-२			
शिवछत्रपती (परिसर अभ्यास भाग-२)	आठवडा दुसरा (१२ एप्रिल ते १७ एप्रिल)				
शिवछत्रपती (परिसर अभ्यास भाग-२)	आठवडा तिसरा (१९ एप्रिल ते २४ एप्रिल)				

महाराष्ट्र शासन
राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे
सामाजिक शास्त्र विभाग
इयत्ता : ४थी माहे : डिसेंबर, २०२०

विषय	कालावधी	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन अध्यापन स्रोत	विद्यार्थी कृती
परिसर अभ्यास भाग - १	आठवडा पहिला (१ डिसेंबर ते ०५ डिसेंबर)	04.95A.16	१३. दिशा व नकाशा	https://tinyurl.com/y4uvxjoc	व्हिडीओ पाहून दिशा व नकाशा बदल समजून घ्या. अडचण आल्यास शिक्षकांसोबत दूरध्वनी द्वारे संपर्क साधा.
परिसर अभ्यास भाग - १	आठवडा दुसरा (०७ डिसेंबर ते १२ डिसेंबर)	04.95A.16	१३. दिशा व नकाशा	https://tinyurl.com/yxnv2hhu	दिशांवर आधारित सुचविलेल्या कृती करून विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे द्या. अडचण आल्यास शिक्षकांसोबत दूरध्वनी द्वारे संपर्क साधा.
परिसर अभ्यास भाग - १	आठवडा तिसरा (१४ डिसेंबर ते १९ डिसेंबर)	04.95A.16	१४. नकाशा आणि खुणा	https://tinyurl.com/y6yu4lz8	व्हिडीओ पाहून नकाशा व खुणा यांचे बदल समजून घ्या.
परिसर अभ्यास भाग	आठवडा चवथा (२१ डिसेंबर ते २६ डिसेंबर)	04.95A.16	१४. नकाशा आणि खुणा	https://tinyurl.com/y6xc2k88	नकाशा व खुणा यांचे आधारित सुचविलेल्या कृती करून विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे द्या. अडचण आल्यास शिक्षकांसोबत दूरध्वनी द्वारे संपर्क साधा.

- १	डिसेंबर)			https://tinyurl.com/yym2my9v	साधा.
परिसर अभ्यास भाग - १	आठवडा पाचवा (२८ डिसेंबर ते ०२ जानेवारी)	04.95A.17	१५. माझा जिल्हा माझे राज्य	https://tinyurl.com/y3kowgz7	व्हिडीओ पाहून आपल्या राज्याबद्दल माहिती जाणून घ्या. अडचण आल्यास शिक्षकांसोबत दूरध्वनी द्वारे संपर्क साधा.

इयत्ता : ४थी माहे : जानेवारी, २०२१

विषय	कालावधी	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन अध्यापन स्रोत	विद्यार्थी कृती
परिसर अभ्यास भाग - १	आठवडा पहिला (०४ जानेवारी ते ०९ जानेवारी)	04.95A.17	१५. माझा जिल्हा माझे राज्य	https://tinyurl.com/y4kxpaef	व्हिडीओ पाहून जिल्हा ही संकल्पना जाणून घ्या. अडचण आल्यास शिक्षकांसोबत दूरध्वनी द्वारे संपर्क साधा.
परिसर अभ्यास भाग - १	आठवडा दुसरा (११ जानेवारी ते १६ जानेवारी)	04.95A.09	१६. दिवस व रात्र	https://tinyurl.com/y4gfdjnu	व्हिडीओ पाहून दिवस आणि रात्र का आणि कसे होतात हे जाणून घ्या. अडचण आल्यास शिक्षकांसोबत दूरध्वनी द्वारे संपर्क साधा.
परिसर अभ्यास भाग - १	आठवडा तिसरा (१८ जानेवारी ते २३)	04.95A.09	१६. दिवस व रात्र	पाठ्यपुस्तक	पाठाचे वाचन करून दिवस व रात्र का व कसे होतात हे अधिक

	जानेवारी)				सखोलतेने समजून घ्या व पाठ्याच्या शेवटी दिलेला स्वाध्याय सोडवा.
परिसर अभ्यास भाग - १	आठवडा चवथा (२५ जानेवारी ते ३० जानेवारी)		१७. माझी जडणघडण	हा पाठ विज्ञान विषयाशी सांबंधीत आहे.	

इयत्ता : ४थी माहे : फेब्रुवारी, २०२१

विषय	कालावधी	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन अध्यापन स्रोत	विद्यार्थी कृती
परिसर अभ्यास भाग - १	आठवडा पहिला (०१ फेब्रुवारी ते ०६ फेब्रुवारी)		१८. कुटुंब आणि शेजा रत होत असलेले बदल	हा पाठ विज्ञान विषयाशी सांबंधीत आहे.	
परिसर अभ्यास भाग	आठवडा दुसरा		१९. माझी आनंददायी शाळा	हा पाठ विज्ञान विषयाशी सांबंधीत	

- १	(०८ फेब्रुवारी ते १३ फेब्रुवारी)			आहे.	
परिसर अभ्यास भाग - १	आठवडा तिसरा (१५ फेब्रुवारी ते २० फेब्रुवारी)		२०. माझी जबाबदारी आणि संवेदनशीलता	हा पाठ विज्ञान विषयाशी सांबंधीत आहे.	
परिसर अभ्यास भाग - १	आठवडा चवथा (२२ फेब्रुवारी ते २७ फेब्रुवारी)		२१. समूहजीवनासाठी व्यवस्थापन	हा पाठ विज्ञान विषयाशी सांबंधीत आहे.	

इयत्ता : ४थी माहे : मार्च, २०२१

विषय	कालावधी	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन अध्यापन स्रोत	विद्यार्थी कृती
परिसर अभ्यास भाग - १	आठवडा पहिला (०१ मार्च ते ०६ मार्च)		२१. समूहजीवनासाठी व्यवस्थापन	हा पाठ विज्ञान विषयाशी सांबंधीत आहे.	
परिसर अभ्यास भाग - १	आठवडा दुसरा (०८ मार्च ते १३ मार्च)		२२. वाहतुक व संदेशवहन	हा पाठ विज्ञान विषयाशी सांबंधीत आहे.	
परिसर अभ्यास भाग - १	आठवडा तिसरा (१५ मार्च ते २० मार्च)		२३. नैसर्गिक आपत्ती	हा पाठ विज्ञान विषयाशी सांबंधीत आहे.	
परिसर अभ्यास भाग - १	आठवडा चवथा (२२ मार्च ते २७ मार्च)		२४. आपण परिसर धोक्यात आणत आहोत का?	हा पाठ विज्ञान विषयाशी सांबंधीत आहे.	

परिसर अभ्यास भाग - १	आठवडा पाचवा (२९ मार्च ते ०३ एप्रिल)		संकलित मूल्यमापन - द्वितीय सत्र	
-------------------------	--	--	------------------------------------	--

इयत्ता : ४थी माहे : एप्रिल, २०२१

विषय	कालावधी	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन अध्यापन स्रोत	विद्यार्थी कृती
परिसर अभ्यास भाग - १	आठवडा पहिला (०५ एप्रिल ते १० एप्रिल)		सराव : पाठ क्र. १३ ते १६	स्व अध्ययन / पाठ्यपुस्तक	पाठाचे वाचन करा. आशय लक्षात येण्या करिता पुस्तकातील चित्रांचे निरीक्षण करा. आंतरजालच्या मदतीने पूरक माहिती व चित्रे मिळवा. अडचण आल्यास शिक्षकांसोबत दूरध्वनी द्वारे संपर्क साधा.
परिसर अभ्यास भाग - १	आठवडा दुसरा (१२ एप्रिल ते १७ एप्रिल)		सराव : पाठ क्र. १७ ते १९	स्व अध्ययन / पाठ्यपुस्तक	पाठाचे वाचन करा. आशय लक्षात येण्या करिता पुस्तकातील चित्रांचे निरीक्षण करा. आंतरजालच्या मदतीने पूरक माहिती व चित्रे मिळवा. अडचण आल्यास शिक्षकांसोबत दूरध्वनी द्वारे संपर्क साधा.

परिसर अभ्यास भाग - १	आठवडा तिसरा (१९ एप्रिल ते २४ एप्रिल)		सराव : पाठ क्र. २० ते २२	स्व अध्ययन / पाठ्यपुस्तक	पाठाचे वाचन करा. आशय लक्षात येण्या करिता पुस्तकातील चित्रांचे निरीक्षण करा. आंतरजालच्या मदतीने पूरक माहिती व चित्रे मिळवा. अडचण आल्यास शिक्षकांसोबत दूरध्वनी द्वारे संपर्क साधा.
परिसर अभ्यास भाग - १	आठवडा चवथा (२६ एप्रिल ते ३० एप्रिल)	04.95A.16	सराव : पाठ क्र. २३ ते २४	स्व अध्ययन / पाठ्यपुस्तक	पाठाचे वाचन करा. आशय लक्षात येण्या करिता पुस्तकातील चित्रांचे निरीक्षण करा. आंतरजालच्या मदतीने पूरक माहिती व चित्रे मिळवा. अडचण आल्यास शिक्षकांसोबत दूरध्वनी द्वारे संपर्क साधा.